

Wymiar terytorialny

Zasady opiniowania strategii terytorialnych
w ramach programu Fundusze Europejskie
dla Wielkopolski 2021-2027 (ZIT, IIT, GPR)

Institucja Zarządzająca FEW
Poznań, 2024

Spis treści

Wykaz skrótów	3
Wprowadzenie	5
POLITYKA TERYTORIALNA REGIONU	9
1. Delimitacja obszarów funkcjonalnych.....	9
1.1. Wykaz gmin zlokalizowanych w danym typie obszaru	10
PROCEDURA OPINIOWANIA STRATEGII TERYTORIALNYCH	13
2. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.....	13
2.1. Uzgodnienie strategii ZIT	14
2.2. Opiniowanie ustawowe strategii ZIT	14
2.3. Kryteria opiniowania strategii ZIT	16
3. Inne Instrumenty Terytorialne	17
3.1. Partnerstwa JST, strategii terytorialne pojedynczego JST i strategii rozwoju ponadlokalnego	17
3.1.1. Uzgodnienie strategii terytorialnej.....	18
3.1.2. Opiniowanie ustawowe strategii terytorialnej.....	18
3.1.3. Kryteria opiniowania strategii terytorialnej	21
3.2. Gminne Programy Rewitalizacji.....	22
3.2.1. Procedura opiniowania GPR.....	22
3.2.2. Wykaz i procedura wpisu na Wykaz GPR	24
4. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność.....	26
Załącznik 1 Metodologia wyznaczania danego typu obszaru	28
Załącznik 2. Karta oceny ZIT oraz strategii rozwoju ponadlokalnego pełniące funkcję ZIT.....	34
Załącznik 3. Karta oceny strategii terytorialnych	41
Załącznik 4. Karta oceny GPR	47

Wykaz skrótów

CP	cel polityki określony w art. 5 rozporządzenia ogólnego
CS	cel szczegółowy realizujący cele polityki określone w rozporządzeniu ogólnym i zdefiniowane w art. 3 rozporządzenia EFRR oraz art. 4 Rozporządzenia EFS+
EFS+	Europejski Fundusz Społeczny Plus
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
FEW	program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027
FST	Fundusz Sprawiedliwej Transformacji
GPR	gminny program rewitalizacji na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji
IIT	inne instrumenty terytorialne na podstawie art. 36 ustawy wdrożeniowej
IT	instrumenty terytorialne
IZ FEW	Instytucja Zarządzająca programem FEW
JST	jednostka samorządu terytorialnego
MOF	miejski obszar funkcjonalny
OSI	obszar strategicznej interwencji
PT	partnerstwo terytorialne
Rozporządzenie ogólne	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej
Rozporządzenie EFS+	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013
Rozporządzenie EFRR	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności
UMWW	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu
UP	Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce z dnia 30 czerwca 2022r.
Ustawa wdrożeniowa	ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027

Ustawa o polityce rozwoju	z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju
Ustawa o rewitalizacji	z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji
Ustawa gminna	z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
UPZP	z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
Wytyczne ministerialne	Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027
ZIT	zintegrowane inwestycje terytorialne
ZWW	Zarząd Województwa Wielkopolskiego

Wprowadzenie

Dokument przedstawia rozwiązania operacyjne i mechanizm koordynacji wsparcia rozwoju terytoriów w województwie. Uzupełnia on zapisy Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku (SRWW 2030) w tym zakresie. Opracowanie jest zgodne z dokumentami dotyczącymi polityki spójności na perspektywę finansową 2021-2027:

- Rozporządzeniem ogólnym
- Umową Partnerstwa
- Ustawą wdrożeniową
- Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027
- Programem Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

Głównym celem przygotowania niniejszego dokumentu jest uszczegółowienie zasad realizacji instrumentów wsparcia skierowanych do poszczególnych terytoriów regionu, wskazanych w programie FEW. Opracowanie zawiera procedury opiniowania strategii terytorialnych i określa zasady poszczególnych etapów opiniowania oraz obowiązki stron procesu.

IZ FEW przewiduje realizację procesu opiniowania strategii terytorialnych w dwóch etapach:

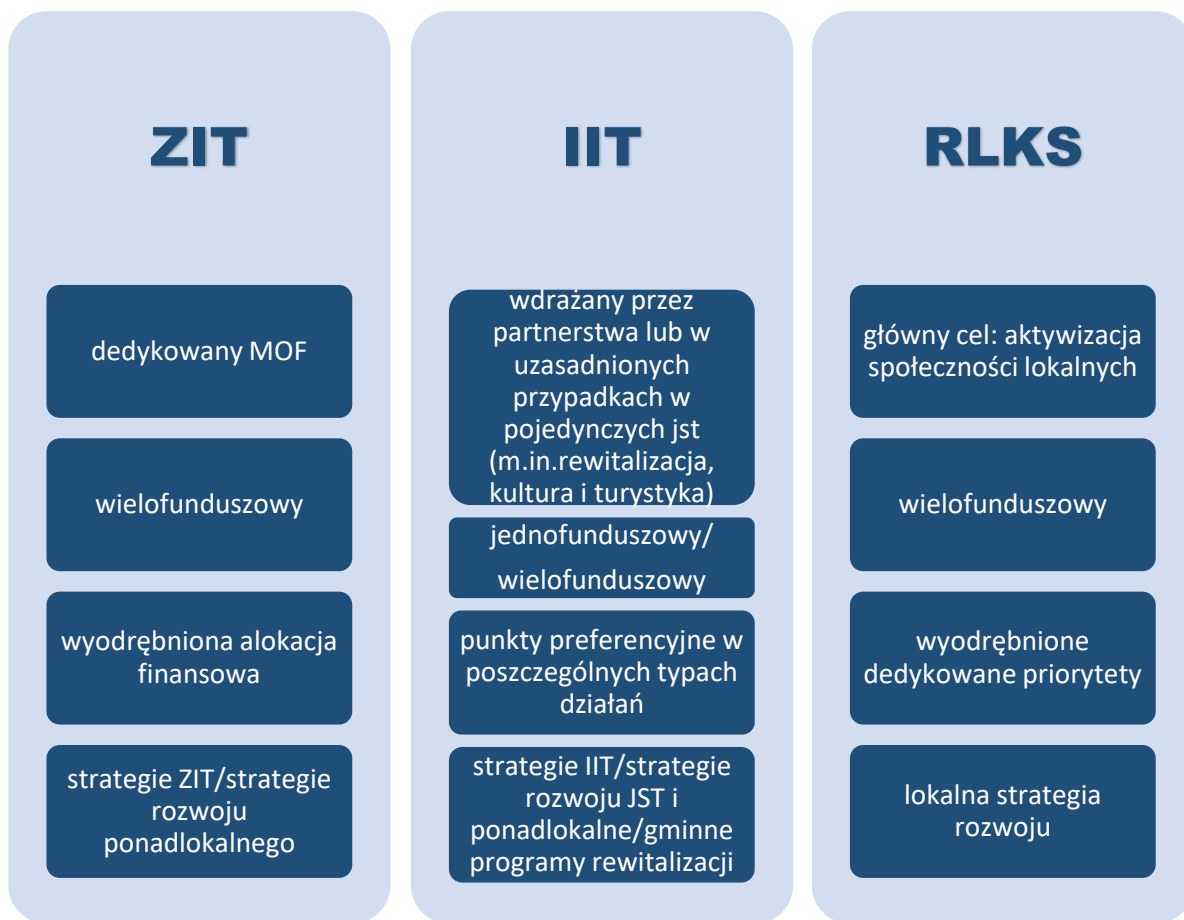
- etap uzgodnienia (tj. etap w trybie konsultacji roboczych) strategii terytorialnej, któremu podlega projekt dokumentu wraz z listą projektów lub projekt zmian strategii;
- etap opiniowania ustawowego (zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z ustawy wdrożeniowej; etap formalny), któremu może podlegać przyjęta strategia terytorialna lub jej zmiana/aktualizacja.

5 grudnia 2022 r. Komisja Europejska wydała decyzję zatwierdzającą program FEW, w ramach którego wykorzystywane są wszystkie wymienione w art. 28 rozporządzenia ogólnego instrumenty terytorialne (IT). Należą do nich:

1. zintegrowane inwestycje terytorialne – ZIT,
2. inne instrumenty terytorialne – IIT,
3. rozwój lokalny kierowany przez społeczność – RLKS.

W FEW przewidziano dla nich poszczególne formy wsparcia:

- dla każdego z ZIT wyodrębniono alokację finansową przeznaczoną na realizację przedsięwzięć wynikających ze strategii ZIT wpisujących się w określone cele szczegółowe wskazane w Programie
- dla IIT przewidziano punkty preferencyjne w kryteriach wyboru projektów w poszczególnych typach działań
- dla RLKS wyodrębniono dwa osobne priorytety (dla wsparcia w ramach EFRR oraz EFS+), w ramach których będą realizowane lokalne strategie rozwoju.

Zgodnie z art. 3 Rozporządzenia EFRR, realizacja wsparcia w ramach 5 Celu Polityki „*Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych*” możliwa będzie wyłącznie w oparciu o strategie terytorialne i lokalne strategie rozwoju w ramach instrumentów terytorialnych.

Realizacja ZIT oraz IIT będzie możliwa poprzez wdrażanie strategii terytorialnej przygotowanej przez właściwe organy/władze. Realizacja RLKS jest możliwa przez wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju.

Na jednym obszarze mogą równolegle funkcjonować różne instrumenty terytorialne, pod warunkiem komplementarności podejmowanych działań i braku występowania podwójnego finansowania realizowanych w ich ramach projektów. Co do zasady, wymagane będą dla nich osobne strategie – właściwe dla poszczególnych instrumentów.

Organizacja w obrębie IZ – dotycząca I i II etapu procesu opiniowania strategii terytorialnych – wygląda następująco:

Jednostka w IZ	Rodzaj strategii terytorialnej
Departament Polityki Regionalnej*	strategia ZIT
	strategia terytorialna (np. partnerstwa w ramach CWD)
	strategia rozwoju JST
	strategia ponadlokalna
	GPR
Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich	RLKS

* współpraca z Wielkopolskim Biurem Planowania Przestrzennego w Poznaniu, przy wydawaniu opinii o zgodności z SRWW 2030 i Planem zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.

Projekty kierowane do wsparcia ze środków FEW w ramach IT będą musiały spełnić kryteria przyjęte przez Komitet Monitorujący programu FEW oraz warunki określone w dokumentacji naborów. Projekty muszą być zgodne z poszczególnymi działaniami z SZOP FEW.

Poniżej przedstawiono przykładowo zatwierdzone przez Komitet Monitorujący preferencje w kryteriach wyboru w poszczególnych typach działań w ramach FEW, które premiuje projekty realizowane przez partnerstwa terytorialne oraz na obszarach strategicznej interwencji (stan na 16.01.2024):

DZIAŁANIE SZOP	Kryterium dot. PT*	Kryterium dot. OSI**
01.03. Rozwój e-usług i e-zasobów publicznych		✓
02.01. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych		✓
02.03. Rozwój energii odnawialnej (OZE)	✓	✓
02.05. Zwiększanie odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe. Typ projektu: Działania adaptacyjne do zmian klimatu poprzez rozwój mikro i małej retencji wodnej	✓	
02.05. Zwiększanie odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe. Typ projektu: Budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej służących zmniejszeniu skutków susz i powodzi	✓	
02.07. Rozwój zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej. Typ projektu : Gospodarka wodno-ściekowa ujęta w ramach KPOŚK		✓
02.07. Rozwój zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej. Typ projektu: Rozwój infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia		✓
02.08. Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej. Typ projektu: Gospodarka odpadami komunalnym	✓	
02.08. Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej. Typ projektu: Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów	✓	

02.08. Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej. Typ projektu: Przeciwdziałanie marnowaniu żywności	✓	
02.10. Ochrona i zachowanie przyrody wraz z rozwojem zielonej infrastruktury oraz ograniczeniem zanieczyszczeń. Typ projektu: Opracowywanie i aktualizacja dokumentów strategicznych, planistycznych dla obszarów chronionych	✓	✓
02.10. Ochrona i zachowanie przyrody wraz z rozwojem zielonej infrastruktury oraz ograniczeniem zanieczyszczeń. Typ projektu: Ochrona gatunków i siedlisk przyrodniczych	✓	✓
02.10. Ochrona i zachowanie przyrody wraz z rozwojem zielonej infrastruktury oraz ograniczeniem zanieczyszczeń. Typ projektu: Edukacja ekologiczna	✓	✓
03.01. Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej – wszystkie typy projektów	✓	
05.01. Wsparcie infrastruktury edukacyjnej. Typ projektu: Edukacja przedszkolna	✓	✓
05.01. Wsparcie infrastruktury edukacyjnej. Typ projektu: Edukacja zawodowa	✓	
05.01. Wsparcie infrastruktury edukacyjnej. Typ projektu: Edukacja ogólna w ramach dostępności		✓
05.02. Infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego	✓	✓
06.07. Edukacja przedszkolna. Typ projektu: Edukacja włączająca		✓
07.03. Kultura i turystyka	✓	✓

*Projekt realizowany w partnerstwie terytorialnym: w ramach kryterium weryfikacji podlegać będzie, czy projekt realizowany jest w partnerstwie, z wykorzystaniem takich form jak porozumienie terytorialne, porozumienia zawarte w ramach Centrum Wsparcia Doradczego, inne instrumenty terytorialne (IIT) i formy porozumień partnerskich. Projekty realizowane w partnerstwie promują i wzmacniają potrzebę współpracy i podejmowania wspólnych, zintegrowanych, długotrwałych działań. Ocenie podlegać będzie, czy wnioskodawca opisał we wniosku potencjał poszczególnych partnerów do skutecznej realizacji projektu w partnerstwie, oddziaływanie ponadlokalne projektu i podział zadań w ramach partnerstwa na każdym etapie realizacji projektu.

** Projekt realizowany jest na obszarze strategicznej interwencji – obszarze zagrożonym trwałą marginalizacją: W ramach kryterium weryfikacji podlegać będzie, czy projekt realizowany jest na obszarze strategicznej interwencji – obszarze zagrożonym trwałą marginalizacją, zidentyfikowanym na poziomie krajowym (w KSRR) oraz/lub na poziomie regionalnym. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją cechuje koncentracja czynników społeczno-gospodarczych negatywnie wpływających na dynamikę ich rozwoju, wymagających kompleksowego podejścia w procesie wyprowadzania ze stanu kryzysowego. Realizacja projektu na tych obszarach pozwoli na zwiększenie szans rozwojowych tych obszarów, wzmocnienie spójności województwa i konkurencyjności regionu.

Należy podkreślić, że Komitet Monitorujący FEW wykonuje swoje zadania przez całą perspektywę finansową obejmującą FEW, dlatego powyższe dane mają charakter poglądowy. Uchwały Komitetu Monitorującego oraz protokoły z posiedzeń dostępne są na stronie internetowej Programu FEW.

POLITYKA TERYTORIALNA REGIONU

1. Delimitacja obszarów funkcjonalnych

W SRWW 2030 w ramach polityki terytorialnej regionu wyróżniono: miejskie obszary funkcjonalne i obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska. Obszary te mają znaczenie ponadregionalne, regionalne i subregionalne, których delimitacja została określona na poziomie wojewódzkim. Metodologia wyznaczania danego typu obszaru została przedstawiona w Załączniku 1.

Wykorzystano zalecenia MFiPR dotyczące możliwości udziału w instrumencie ZIT obszarów zidentyfikowanych w KSRR 2030 jako miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Udział tych obszarów w instrumencie ZIT przejawia się poprzez przyłączenie do właściwych terytorialnie obszarów ZIT (wraz z obszarem gminy okalającej, jeśli dotyczy): Pleszew do OF AKO, Chodzież i Złotów do MOF Piły, Koło i Turek do OF Koła i Turku.

Ponadto, na poziomie regionalnym dokonano delimitacji obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, jako aktualizacja i uzupełnienie delimitacji przeprowadzonej na poziomie krajowym.

Ze względu na duże zróżnicowanie wewnętrzne Wielkopolski, przewiduje się wspieranie w szczególności gmin charakteryzujących się wysokim natężeniem problemów. Nie wyklucza się przeprowadzenia aktualizacji delimitacji OSI regionalnych w oparciu o aktualne dane statystyczne. Identyfikacji obszarów rewitalizowanych/zdegradowanych na poziomie gminy dokonuje się we właściwym Gminnym Programie Rewitalizacji.

Dodatkowo w SRWW wskazano obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali regionu, które zostały wyodrębnione w ramach PZPWW 2020+, przyjętego w marcu 2019 roku (tj. dla obszarów północno-zachodni, południowo-zachodni i wschodni).¹ Wsparcie dla tych obszarów zostało przewidziane w FEW w sposób pośredni, gdyż część gmin wchodzących w ich skład jest objęta poszczególnymi instrumentami terytorialnymi lub dedykowanymi funduszami :

- gminy wchodzą w skład ZIT lub
- gminy zostały sklasyfikowane jako obszary zagrożone trwałą marginalizacją lub
- obszar wschodni dodatkowo został objęty wsparciem z ramach funduszu FST.

---

¹ Specyfika tych terytoriów widoczna w przekrojowych analizach statystycznych pozwala na założenie o względnie stałej strukturze (zasięgu) tych obszarów, bez konieczności aktualizacji delimitacji w krótkich odcinkach czasu. Podjęte szerokie konsultacje społeczne w ramach projektu PZPWW 2020+ dodatkowo legitymują zasięgi tych obszarów przyjęte ww. dokumencie. Dlatego zasięg przestrzenny wskazany w PZPWW 2020+ uznaje się za obowiązujący.

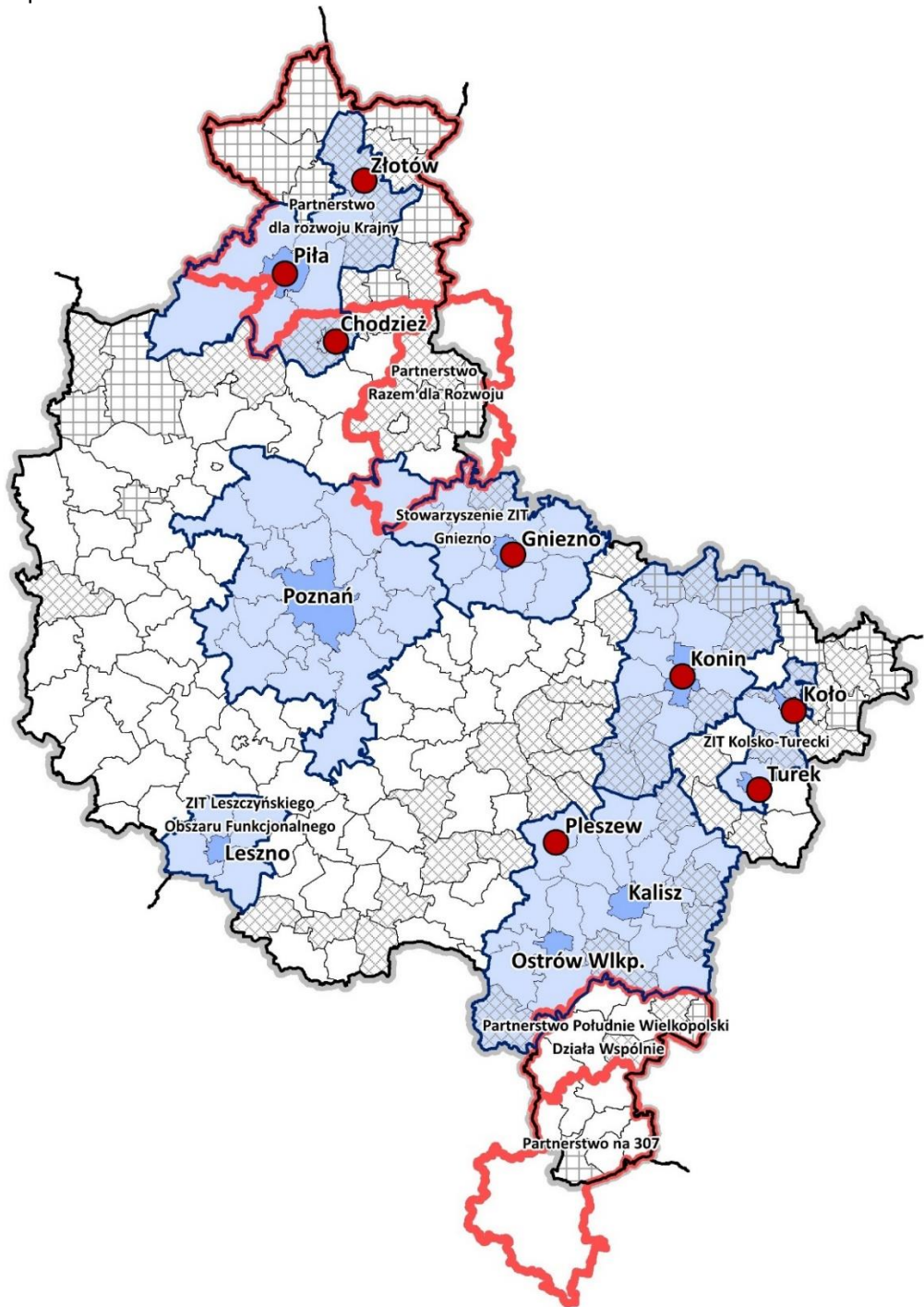
1.1. Wykaz gmin zlokalizowanych w danym typie obszaru

TYP OBSZARU	GMINA				
MOF Poznań	1. Buk	7. Kórnik	13. Poznań	19. Swarzędz	
	2. Czerwonak	8. Luboń	14. Puszczykowo	20. Szamotuły	
	3. Dopiewo	9. Mosina	15. Rokietnica	21. Śrem	
	4. Kleszczewo	10. Murowana	16. Skoki	22. Tarnowo Podgórne	
	5. Komorniki	Goślina	17. Stęszew		
	6. Kostrzyn	11. Oborniki	18. Suchy Las		
		12. Pobiedziska			
MOF AKO	1. Blizanów	7. Koźminek	14. Ostrów W. (gm. miej.)	21. Szczytniki	
	2. Brzeziny	8. Lisków	15. Pleszew	22. Żelazków	
	3. Ceków-Kolonia	9. Mycielin	16. Przygodzice		
	4. Godziesze Wielkie	10. Nowe	17. Raszków		
	5. Gołuchów	Skalmierzyce	18. Sieroszewice		
	6. Kalisz	11. Odolanów	19. Sośnie		
		12. Opatówek	20. Stawiszyn		
		13. Ostrów W. (gm.wiej.)			
MOF Gniezna	1. Czarniejewo	4. Kiszkowo	7. Mieleszyn		
	2. Gniezno (g. wiej.)	5. Kłecko	8. Niechanowo		
	3. Gniezno (g. miej.)	6. Łubowo	9. Trzemeszno		
			10. Witkowo		
MOF Konina	1. Golina	5. Konin	9. Rzgów	13. Ślesin	
	2. Grodziec	6. Kramsk	10. Skulsk	14. Wierzbinek	
	3. Kazimierz Biskupi	7. Krzymów	11. Sompolno	15. Wilczyn	
	4. Kleczew	8. Rychwał	12. Stare Miasto		
MOF Leszna	1. Leszno	2. Lipno	4. Rydzyna		
		3. Osieczna	5. Świąciechowa		
MOF Piły	1. Chodzież (g. miej.)	5. Piła	9. Wysoka		
	2. Chodzież (g. wiej.)	6. Szydłowo	10. Złotów (g. miej.)		
	3. Kaczory	7. Trzcianka	11. Złotów (g. wiej.)		
	4. Krajenka	8. Ujście			
OF Koła i Turku	1. Brudzew	3. Koło (g. wiej.)	5. Turek (g. miej.)		
	2. Koło (g. miej.)	4. Kościelec	6. Turek (g. wiej.)		
miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze	1. Chodzież	5. Piła			
	2. Gniezno	6. Pleszew			
	3. Koło	7. Turek			
	4. Konin	8. Złotów			
obszary zagrożone trwają marginalizacją*	1. Babiak	19. Grodziec	37. Miasteczko Krajeńskie	54. Sośnie	
	2. Białośliwie	20. Grzegorzew	38. Miedzichowo	55. Szamocin	
	3. Bojanowo	21. Jaraczewo	39. Miejska Górka	56. Szczytniki	
	4. Brudzew	22. Jastrowie	40. Mieleszyn	57. Tarnówka	
	5. Chocz	23. Jutrosin	41. Mycielin	58. Tuliszków	
	6. Chodów	24. Kawęczyn	42. Okonek	59. Wapno	
	7. Chodzież (gm.)	25. Kłodawa	43. Olszówka	60. Wągrowiec (gm.)	
	8. Chrzypsko Wielkie	26. Kobylin		61. Wieleń	

	9. Czajków 10. Czarnków (gm.) 11. Czermin 12. Damasławek 13. Dąbie 14. Dobrzyca 15. Doruchów 16. Drawsko 17. Gizałki 18. Gołańcz	27. Koło (gm.) 28. Koźmin Wielkopolski 29. Koźminek 30. Kraszewice 31. Krzymów 32. Krzyż Wielkopolski 33. Łądek 34. Lipka 35. Łobżenica 36. Malanów	44. Orchowo 45. Ostrowite 46. Przedecz 47. Pyzdry 48. Rychtal 49. Rychwał 50. Rzgów 51. Sieroszewice 52. Skulsk 53. Sompolno	62. Wierzbinek 63. Wilczyn 64. Wyrzysk 65. Wysoka 66. Zagórów 67. Zakrzewo 68. Złotów (gm. miejska) 69. Złotów (gm. wiejska) 70. Żerków
partnerstwa w ramach projektu Centrum Wsparcia Doradczego (I edycja)	Partnerstwo Południe Wielkopolski Działa Wspólnie: 1. Pow. Ostrzeszowski 2. gm. Czajków 3. gm. Doruchów 4. m. i gm. Grabów nad Prosną 5. gm. Kobyła Góra 6. gm. Kraszewice 7. m. i gm. Mikstat 8. m. i gm. Ostrzeszów	Partnerstwo dla rozwoju Krajny: 1. Pow. Piłski 2. Pow. Złotowski 3. gm. Białośliwie 4. gm. Lipka 5. gm. Łobżenica 6. gm. Miasteczko Krajeńskie 7. m. i gm. Wysoka 8. gm. Wyrzysk 9. gm. Zakrzewo	Partnerstwo Razem dla Rozwoju: 1. Pow. Wągrowiecki 2. gm. Damasławek 3. gm. Janowiec Wlkp. 4. gm. Kcynia 5. gm. Wapno	Partnerstwo na 307: 1. Pow. Kępiński 2. Pow. Namysłowski 3. gm. Baranów 4. gm. Domaszowice 5. m. i gm. Kępno 6. m. i gm. Namysłów 7. gm. Rychtal 8. gm. Świerczów 9. gm. Trzcinica 10. gm. Wilków

Legenda: ***Pogrubieniem** wyróżniono gminy zidentyfikowane w delimitacji na poziomie krajowym.

Mapa obszarów wsparcia w ramach FEW

- rdzeń obszaru funkcjonalnego ZIT
- obecny zasięg obszarów funkcjonalnych ZIT
- granice ZIT
- krajowe obszary zagrożone trwałą marginalizacją
- dodatkowe regionalne obszary zagrożone trwałą marginalizacją
- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze (OSI krajowe)
- granice obszarów partnerstw terytorialnych w ramach projektu CWD (I edycja)

PROCEDURA OPINIOWANIA STRATEGII TERYTORIALNYCH

2. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne pozwalają partnerstwom JST miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie realizować projekty zintegrowane przyczyniające się do rozwiązywania wspólnych problemów oraz skoordynowanego świadczenia usług publicznych na rzecz mieszkańców danego obszaru funkcjonalnego.

W perspektywie finansowej 2021-2027 w ramach FEW realizacja instrumentu ZIT dotyczy 7 miejskich obszarów funkcjonalnych²:

- (1) Zintegrowane Inwestycje Terytorialne dla obszaru funkcjonalnego Miasta Poznania
- (2) Zintegrowane Inwestycje Terytorialne dla obszaru funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej
- (3) Zintegrowane Inwestycje Terytorialne dla obszaru funkcjonalnego Miasta Konina
- (4) Zintegrowane Inwestycje Terytorialne dla obszaru funkcjonalnego Miasta Piły
- (5) Zintegrowane Inwestycje Terytorialne dla obszaru funkcjonalnego Miasta Gniezna
- (6) Zintegrowane Inwestycje Terytorialne dla obszaru funkcjonalnego Miasta Leszna
- (7) Zintegrowane Inwestycje Terytorialne dla obszaru funkcjonalnego Miast Koła i Turku.

W perspektywie 2021-2027 odchodzi się od obowiązku pełnienia przez związek ZIT funkcji Instytucji Pośredniczącej we wdrażaniu programu regionalnego.

Instrument ZIT jest realizowany w wybranych obszarach tematycznych FEW przy zachowaniu proporcjonalnych wymogów związanych z koncentracją tematyczną alokacji dla całego programu FEW. Na potrzeby realizacji instrumentu ZIT wyodrębnia się z puli środków FEW alokację, przeznaczoną na realizację przedsięwzięć wpisanych do strategii ZIT. Do wyliczania alokacji został zastosowany obiektywny algorytm, na podstawie właściwych Porozumień między Związkami ZIT a IZ FEW³.

---

² Zarząd Województwa Wielkopolskiego w dniu 26 stycznia 2023 r. przyjął stosowne uchwały delimitacyjne dla wskazanych obszarów objętych instrumentem ZIT. Ponadto podpisane zostały obustronne Porozumienia pomiędzy IZ FEW a poszczególnymi Związkami ZIT dot. realizacji ZIT w ramach programu regionalnego FEW 2021-2027.

³ Wskazany algorytm został przyjęty uchwałą ZWW nr 6638/2023 z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie: przyjęcia Zasad obliczania oraz określenia dedykowanej puli środków dla poszczególnych Związków ZIT w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

Podstawowymi dokumentami umożliwiającymi wdrażanie ZIT są: **strategia ZIT oraz strategia rozwoju ponadlokalnego zawierająca elementy strategii ZIT**. Związek ZIT dokonuje wyboru dokumentu, na podstawie którego będzie wdrażany instrument ZIT.

Różnicą merytoryczną pomiędzy strategią ZIT i strategią rozwoju ponadlokalnego pozostaje konieczność zawarcia w strategii rozwoju ponadlokalnego aspektów przestrzennych (model struktury funkcjonalno-przestrzennej, ustalenia i rekomendacje dla polityki przestrzennej, OSI). Elementy właściwe dla danego typu strategii szerzej zostały opisane w dokumencie „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.”⁴

2.1. Uzgodnienie strategii ZIT

Proces uzgadniania strategii ZIT stanowi robocze konsultacje projektów strategii terytorialnych wraz z listą projektów. Dany organ może się zwrócić z prośbą o weryfikację projektu dokumentu pod kątem spełniania wymogów określonych w ustawie. Projekt strategii może zostać przekazany drogą mailową do sekretariatu IZ FEW (Departament Polityki Regionalnej dpr.sekretariat@umww.pl).

IZ FEW może wskazać kryteria, które nie zostały spełnione wraz z uzasadnieniem, na podstawie kart oceny dla właściwego typu strategii. Uzupełniająco może wskazać uwagi w formie komentarzy w treści dokumentu. Poprawa/ uzupełnianie dokumentu jest powtarzane do momentu uzgodnienia dokumentu lub do momentu wycofania przez wnioskodawcę/organ wnioskujący strategii terytorialnej z procedury opiniowania. Po uzgodnieniu, Strategia ZIT może zostać przyjęta w trybie właściwym dla wybranej formy prawnej partnerstwa lub przez każdą radę gminy/radę powiatu i przedłożona do IZ FEW do opiniowania ustawowego.

2.2. Opiniowanie ustawowe strategii ZIT

Proces opiniowania ustawowego strategii ZIT ma na celu wydanie przez IZ FEW **opinii w sprawie możliwości finansowania strategii w ramach programu Fundusze Europejskie dla**

---

⁴ Dodatkowo dla strategii rozwoju ponadlokalnego poszczególne jej elementy opisane są w poradniku przygotowanym przez Ministerstwo „Strategia Rozwoju Ponadlokalnego – poradnik dla jednostek samorządu terytorialnego. Dokument dostępny pod adresem: <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/strategia-rozwoju-ponadlokalnego--poradnik-dla-jednostek-samorzadu-terytorialnego>

Wielkopolski 2021-2027 na podstawie art. 34 ustawy wdrożeniowej.⁵ Opiniowaniu podlegają przyjęte przez właściwy organ strategię terytorialne wraz z listą projektów.

W przypadku dokumentów wcześniej uzgodnionych z IZ FEW, wnioskodawca/organ wnioskujący przedkłada dokument w uzgodnionym brzmieniu, uwzględniający ewentualne zmiany, które nie wynikały z etapu jego uzgodnień z IZ FEW (np. były wynikiem uzgodnień z innymi podmiotami). W wersji elektronicznej dokumentu, zmiany należy zaznaczyć kolorem lub wprowadzać w trybie rejestracji zmian.

Przyjęta ścieżka opiniowania:

1. Strategia zostaje przedłożona do IZ FEW wraz z pismem przewodnim informującym o celu przedłożenia dokumentu, wskazaniem typu strategii (podstawy prawnej jej przygotowania), informacji na temat podjętych uzgodnień dokumentu z innymi organami (jeśli dotyczy) oraz wskazaniem załączników złożonych wraz z dokumentem. IZ FEW stanowi Zarząd Województwa Wielkopolskiego. Pismo przewodnie wraz z załącznikami powinno być adresowane do ZWW.
Zaleca się przekazanie jednocześnie drogą mailową w formule „Do wiadomości” pism i dokumentów do sekretariatu Departamentu Polityki Regionalnej dpr.sekretariat@umww.pl.
2. Wraz ze strategią przedkładany jest aktualny dokument (kserokopia/odpis) potwierdzający powołanie ZIT. W zależności od przyjętej formy prawnej partnerstwa należy przekazać porozumienie albo statut i potwierdzenie wpisu do KRS (w przypadku form kolegialnych) lub inny równoważny dokument.
3. Wraz ze strategią, wnioskodawca/organ wnioskujący przekazuje również dokument/dokumenty potwierdzający/-ce jej przyjęcie (strategia ZIT zostaje przyjęta w trybie właściwym dla wybranej formy prawnej partnerstwa). Do IZ FEW należy przedłożyć strategię (wraz z listą projektów), podpisaną przez organy uprawnione do zatwierdzenia strategii. Do opiniowania zostaje przedłożony dokument ze wszystkimi wymaganymi załącznikami (w tym opinie i stanowiska organów i instytucji zaangażowanych w weryfikację tego dokumentu).
4. Proces opiniowania ustawowego strategii terytorialnej przez IZ FEW trwa 60 dni od dnia jej otrzymania (liczy się data wpływu i zarejestrowania pisma przewodniego wraz ze strategią i załącznikami).

---

⁵ Opinia ta jest jednocześnie potwierdzeniem, że opiniowany dokument jest strategią terytorialną spełniającą wszystkie wymagania określone w ustawie wdrożeniowej oraz w Umowie Partnerstwa, a tym samym potwierdzeniem, że może być ona podstawą do ubiegania się o środki finansowe dedykowane temu instrumentowi terytorialnemu w Programie FEW.

5. Wydanie opinii jest poprzedzone weryfikacją dokumentu przeprowadzoną przez odpowiednie jednostki merytoryczne w IZ FEW, które przygotowują projekt opinii. Opinia warunkowa lub negatywna dotyczy w szczególności przypadków:
- IZ wyda rekomendacje do opiniowanego dokumentu dotyczące konieczności jego poprawy/uzupełnienia, a wnioskodawca/organ wnioskujący nie złoży poprawionego dokumentu;
  - IZ wyda rekomendacje do opiniowanego dokumentu dotyczące konieczności jego poprawy/uzupełnienia (w ramach ścieżki opiniowania), a dokument nadal nie spełnia warunków dla strategii terytorialnej lub nie może zostać wstępnie potwierdzona kwalifikowalność ze środków programu FEW projektów ujętych na liście projektów i jeśli w terminie ustawowym nie zostało uzgodnione jego brzmienie, które pozwala na wydanie pozytywnej opinii.
- Od negatywnej opinii wydanej przez IZ nie przysługuje procedura odwoławcza. Po uzyskaniu opinii negatywnej, wnioskodawca/organ wnioskujący może ponownie złożyć do opiniowania dokument poprawiony w zakresie wskazanym przez IZ FEW rozpoczynając nową procedurę opiniowania ustawowego – termin ustawy biegnie od początku.
6. Opinię wydaje Zarząd Województwa Wielkopolskiego, pełniący rolę Instytucji Zarządzającej, w formie uchwały.

W przypadku zmiany, modyfikacji zaopiniowanej pozytywnie przez ZWW strategii ZIT i listy projektów, właściwy organ powinien przedłożyć IZ FEW wykaz zmian/ modyfikacji wraz z uzasadnieniem, w tym uzasadnieniem w przypadku rezygnacji z realizacji projektów. Wnioskodawca/organ wnioskujący powinien złożyć zmieniony dokument ponownie do opiniowania, rozpoczynając nową procedurę opiniowania ustawowego. Przed złożeniem wniosku o opinię do IZ FEW, zaleca się przeprowadzić proces uzgadniania.

2.3. Kryteria opiniowania strategii ZIT

IZ dokonuje weryfikacji strategii ZIT wg kryteriów szczegółowo wyróżnionych w Załączniku 2.

Dodatkowo w przypadku strategii rozwoju ponadlokalnego konieczna jest opinia Zarządu Województwa Wielkopolskiego **w zakresie spójności projektu strategii ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz dotycząca sposobu uwzględniania w nim ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie.**

Pozytywna opinia w sprawie możliwości finansowania strategii w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 nie jest tożsama z decyzją o przyznaniu dofinansowania dla projektów w niej zawartych. Każdy projekt złożony do dofinansowania

ze środków programu FEW musi spełnić kryteria oceny przyjęte przez Komitet Monitorujący program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 oraz warunki określone w dokumentacji naborów.

3. Inne Instrumenty Terytorialne

3.1. Partnerstwa JST, strategie terytorialne pojedynczego JST i strategie rozwoju ponadlokalnego

Instrument IIT w ramach IZ FEW może być wykorzystany :

- w ramach partnerstw JST
- przez partnerstwa powstałe w ramach projektu Centrum Wsparcia Doradczego (CWD pierwsza edycja)
- na obszarach strategicznej interwencji – gminach zagrożonych trwałą marginalizacją
- na obszarach wskazanych w gminnych programach rewitalizacji – w przypadku działań z zakresu rewitalizacji
- w uzasadnionych przypadkach, IZ FEW dopuszcza możliwość użycia IIT na potrzeby realizacji zapisów **strategii rozwoju pojedynczego JST**. Zastosowanie powyższego odstępstwa możliwe będzie jedynie w uzasadnionych podmiotowo (np. stolicy powiatu zdelimitowanej na poziomie krajowym jako OSI obszarów zmarginalizowanych lub adekwatnie na poziomie regionalnym) i/lub **przedmiotowo przypadkach, w szczególności w sytuacji wyjątkowej potrzeby podniesienia potencjału endogenicznego JST, przy włączeniu organizacji społeczeństwa obywatelskiego.**

Endogeniczny potencjał powinien nawiązywać do obszarów wsparcia 5. celu polityki w takim znaczeniu, aby jednoznacznie wskazywać na stan, wykorzystanie i rozwój potencjału endogenicznego JST opartego na walorach kulturowo-turystycznych, szczególnie w aspekcie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi kultury i/lub gospodarki turystycznej z poszanowaniem środowiska. IZ FEW będzie oceniać opis i dowodzenie potrzeby podniesienia potencjału endogenicznego JST, przy włączeniu organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Zaleca się, aby w strategii rozwoju JST wydzielić odrębne miejsce (rozdział, załącznik itp.) odnoszące się jednoznacznie do przedstawionych aspektów.

Podstawowym dokumentem umożliwiającym wdrażanie instrumentu IIT jest **strategia terytorialna**.⁶ Rolę strategii IIT (pod warunkiem spełnienia warunków określonych w art.36 ustawy wdrożeniowej) może pełnić również:

---

⁶ Strategia, o której mowa w art.29 rozporządzenia ogólnego oraz art. ustawie wdrożeniowej.

- strategia rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10g ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i w art. 9, pkt.6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach realizacji polityki rozwoju.
- strategia rozwoju gminy, o której mowa w art. 10e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
- gminny program rewitalizacji opracowany i uchwalony na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Strategie terytorialne będą miały pewne wspólne kryteria oceny, wskazane w dalszym rozdziale. Elementy właściwe dla danego typu strategii opisane są uzupełniająco w Zasadach realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

3.1.1. Uzgodnienie strategii terytorialnej

Proces uzgadniania strategii IIT stanowi robocze konsultacje projektów strategii terytorialnych wraz z listą projektów. Dany organ może się zwrócić z prośbą o weryfikację projektu dokumentu pod kątem spełniania wymogów określonych w ustawie. Projekt strategii może zostać przekazany drogą mailową do sekretariatu IZ FEW (Departament Polityki Regionalnej dpr.sekretariat@umww.pl).

IZ FEW może wskazać kryteria, które nie zostały spełnione wraz z uzasadnieniem, na podstawie kart oceny dla właściwego typu strategii. Uzupełniająco może wskazać uwagi w formie komentarzy w treści dokumentu. Po wypełnieniu rekomendacji, wnioskodawca/organ wnioskujący ponownie składa projekt do powtórnej weryfikacji. W dokumencie powinny być wyraźnie zaznaczone dokonane zmiany (wyróżnione kolorem lub wprowadzone w trybie śledzenia zmian).

Poprawa/ uzupełnianie dokumentu jest powtarzane do momentu uzgodnienia dokumentu lub do momentu wycofania przez wnioskodawcę/organ wnioskujący strategii terytorialnej z procedury opiniowania. Po uzgodnieniu, Strategia IIT może zostać przyjęta w trybie właściwym dla wybranej formy prawnej partnerstwa lub przez każdą radę gminy/radę powiatu i przedłożona do IZ do opiniowania ustawowego.

3.1.2. Opiniowanie ustawowe strategii terytorialnej

Proces opiniowania ustawowego strategii terytorialnej IIT ma na celu wydanie przez IZ FEW **opinii w sprawie możliwości finansowania strategii w ramach programu Fundusze**

Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 na podstawie art. 36 ustawy wdrożeniowej.⁷ Opiniowaniu podlegają przyjęte przez właściwy organ strategie terytorialne wraz z listą projektów.

W przypadku dokumentów wcześniej uzgodnionych z IZ FEW, wnioskodawca/organ wnioskujący przedkłada dokument w uzgodnionym brzmieniu, uwzględniający ewentualne zmiany, które nie wynikały z etapu jego uzgodnień z IZ FEW (np. były wynikiem uzgodnień z innymi podmiotami.). W wersji elektronicznej dokumentu, zmiany należy zaznaczyć kolorem lub wprowadzać w trybie rejestracji zmian.

Przyjęta ścieżka opiniowania :

1. Strategia zostaje przedłożona do IZ FEW wraz z pismem przewodnim informującym o celu przedłożenia dokumentu, wskazaniem typu strategii (podstawy prawnej jej przygotowania), informacji na temat podjętych uzgodnień dokumentu z innymi organami (jeśli dotyczy) oraz wskazaniem załączników złożonych wraz z dokumentem. IZ FEW stanowi Zarząd Województwa Wielkopolskiego. Pismo przewodnie wraz z załącznikami powinno być adresowane do ZWW.
Zaleca się przekazanie jednocześnie drogą mailową w formule „Do wiadomości” pism i dokumentów do sekretariatu Departamentu Polityki Regionalnej dpr.sekretariat@umww.pl
2. Wraz ze strategią przedkładany jest aktualny dokument (kserokopia/odpis) potwierdzający powołanie Partnerstwa JST (jeśli dotyczy). W zależności od przyjętej formy prawnej partnerstwa należy przekazać porozumienie albo statut i potwierdzenie wpisu do KRS (w przypadku form kolegialnych) lub inny równoważny dokument.
3. Wraz ze strategią, wnioskodawca/organ wnioskujący przekazuje również dokument/dokumenty potwierdzający/-ce jej przyjęcie. Do IZ FEW należy przedłożyć strategię (wraz z listą projektów), podpisaną przez organ uprawniony do zatwierdzenia strategii. Do opiniowania zostaje przedłożony dokument ze wszystkimi wymaganymi załącznikami (w tym opinie i stanowiska organów i instytucji zaangażowanych w weryfikację tego dokumentu).
4. Proces opiniowania ustawowego strategii terytorialnej przez IZ trwa 60 dni od dnia jej otrzymania (liczy się data wpływu i zarejestrowania pisma przewodniego wraz z dokumentem i załącznikami).

---

⁷ Opinia ta jest jednocześnie potwierdzeniem, że opiniowany dokument jest strategią terytorialną spełniającą wszystkie wymagania określone w ustawie wdrożeniowej oraz w Umowie Partnerstwa, a tym samym potwierdzeniem, że może być ona podstawą do ubiegania się o środki finansowe dedykowane temu instrumentowi terytorialnemu w Programie FEW.

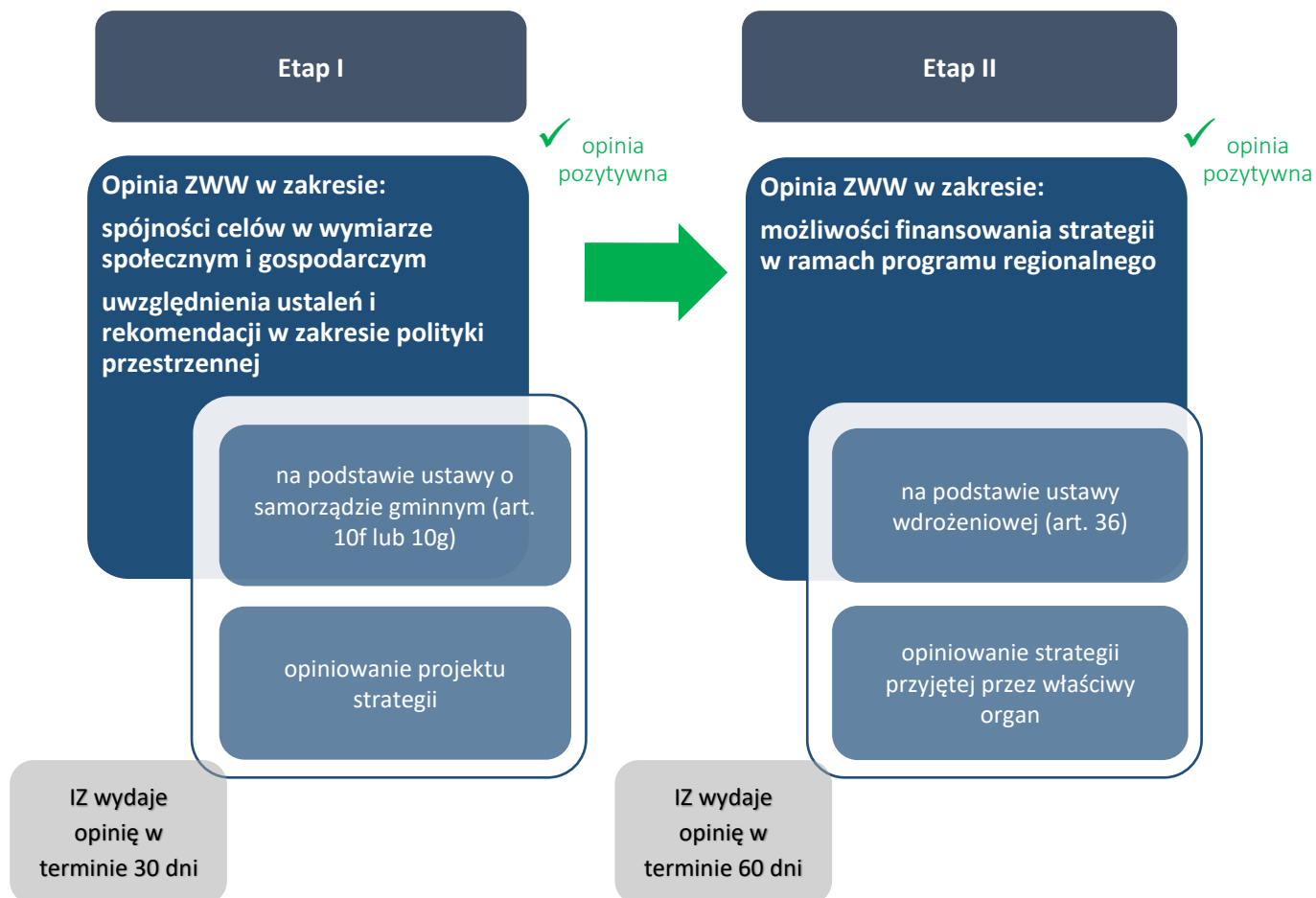
5. Wydanie opinii jest poprzedzone weryfikacją dokumentu przeprowadzoną przez odpowiednie jednostki merytoryczne w IZ FEW, które przygotowują projekt opinii. Opinia warunkowa lub negatywna dotyczy w szczególności przypadków:
- IZ wyda rekomendacje do opiniowanego dokumentu dotyczące konieczności jego poprawy/uzupełnienia, a wnioskodawca/organ wnioskujący nie złoży poprawionego dokumentu;
  - IZ wyda rekomendacje do opiniowanego dokumentu dotyczące konieczności jego poprawy/uzupełnienia (w ramach ścieżki opiniowania), a dokument nadal nie spełnia warunków dla strategii terytorialnej lub nie może zostać wstępnie potwierdzona kwalifikowalność ze środków programu FEW projektów ujętych na liście projektów i jeśli w terminie ustawowym nie zostało uzgodnione jego brzmienie, które pozwala na wydanie pozytywnej opinii.
- Od negatywnej opinii wydanej przez IZ nie przysługuje procedura odwoławcza. Po uzyskaniu opinii negatywnej, wnioskodawca/organ wnioskujący może złożyć dokument poprawiony w zakresie wskazanym przez IZ, do opiniowania rozpoczynając nową procedurę opiniowania ustawowego – termin ustawy biegnie od początku.
6. Opinię wydaje Zarząd Województwa Wielkopolskiego, pełniący rolę Instytucji Zarządzającej, w formie uchwały.

W przypadku zmiany, modyfikacji zaopiniowanej pozytywnie przez ZWW strategii terytorialnej i listy projektów w perspektywie 2021-2027, właściwy organ powinien przedłożyć IZ wykaz zmian/ modyfikacji wraz z uzasadnieniem, w tym uzasadnieniem w przypadku rezygnacji z realizacji projektów. Wnioskodawca/organ wnioskujący powinien złożyć zmieniony dokument ponownie do opiniowania, rozpoczynając nową procedurę opiniowania ustawowego. Przed złożeniem wniosku o opinię do IZ, zaleca się przeprowadzić proces uzgadniania z IZ FEW.

3.1.3. Kryteria opiniowania strategii terytorialnej

IZ dokonuje weryfikacji strategii IIT wg kryteriów szczegółowo wyróżnionych w Załączniku 3.

Należy nadmienić, że w przypadku **strategii rozwoju JST lub strategii rozwoju ponadlokalnego** ocena przebiega zgodnie z poniższym schematem.

Zarząd Województwa Wielkopolskiego dokonuje oceny dwuetapowo:

1. Strategia musi uzyskać pozytywną opinię Zarządu Województwa Wielkopolskiego w zakresie spójności projektu strategii ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz dotyczącą sposobu uwzględniania w nim ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie (na podstawie art. 10f lub art. 10g ustawy o samorządzie gminnym). Wnioskodawca/organ wnioskujący powinien przedłożyć stosowną kopię opinii pozytywnej.
2. Następnie właściwy organ występuje o opinie w sprawie możliwości finansowania strategii w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027. Z uwagi na wydanie takiej opinii, wskazanie źródła współfinansowania będzie także weryfikowane w strategii IIT.

Pozytywna opinia w sprawie możliwości finansowania strategii w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 nie jest tożsama z decyzją o przyznaniu dofinansowania dla projektów w niej zawartych. Każdy projekt złożony do dofinansowania ze środków programu FEW musi spełnić kryteria oceny przyjęte przez Komitet Monitorujący program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 oraz warunki określone w dokumentacji naborów.

Lista strategii terytorialnych, które uzyskały pozytywną opinię zostanie opublikowana na stronie internetowej Programu FEW.

3.2. Gminne Programy Rewitalizacji

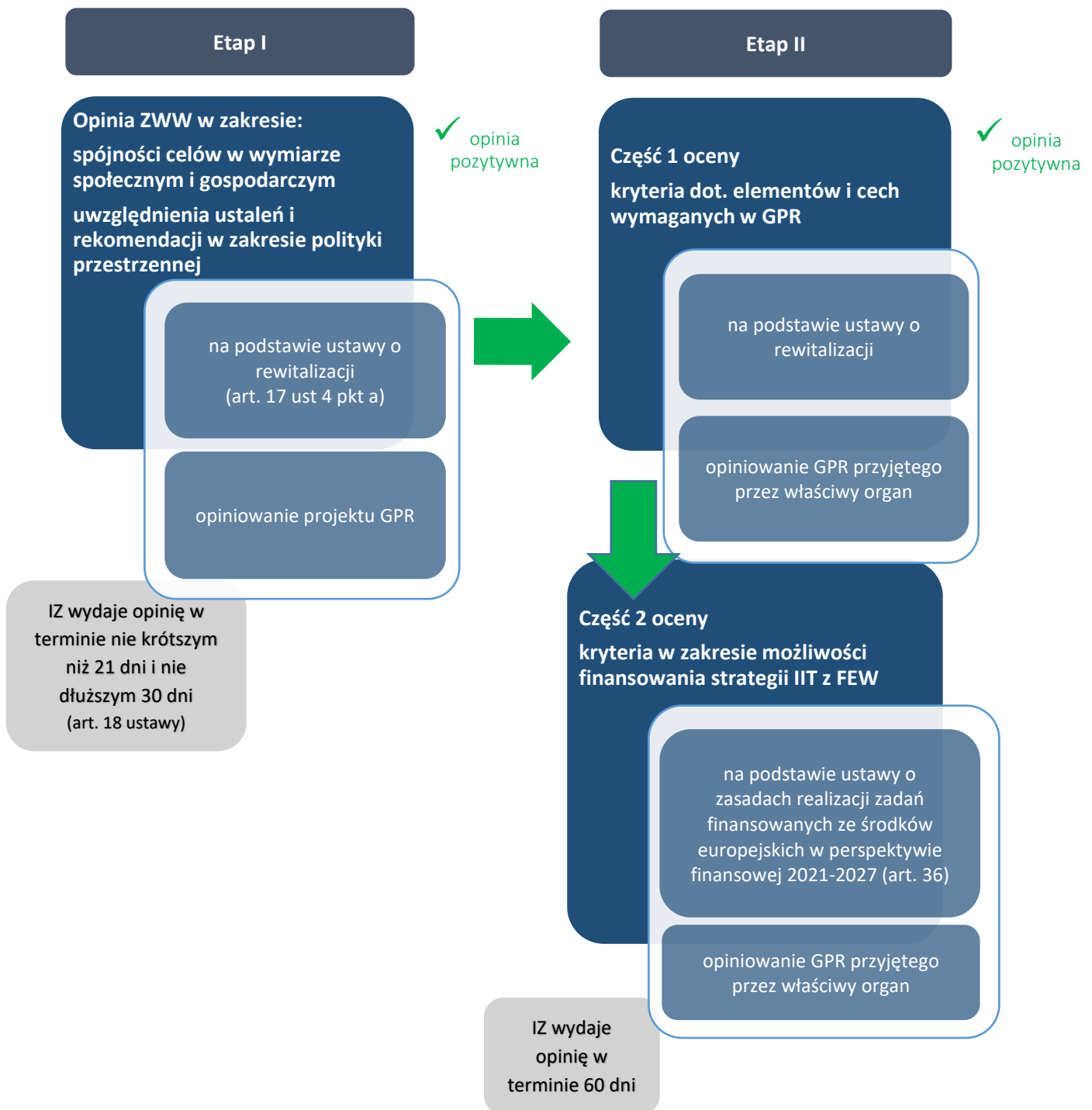
Rewitalizacja obszarów zdegradowanych to kompleksowa odpowiedź na degradację społeczną, gospodarczą, przestrzenną, techniczną i środowiskową w gminie. Ścieżką realizacji rewitalizacji jest tzw. ścieżka ustawowa (na podstawie ustawy o rewitalizacji), w związku z tym po 2023 r. obowiązywać mogą jedynie Gminne Programy Rewitalizacji (GPR) opracowane i uchwalone na podstawie ustawy o rewitalizacji. GPR jest sporządzany dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze uchwały rady gminy i podlega dalszemu procedowaniu zgodnie z ww. ustawą.

Rewitalizacja wspierana będzie w ramach Celu polityki 5 (Priorytet 7 FEW), realizowana przez gminy miejskie, miejsko-wiejskie oraz wiejskie posiadające GPR opracowany na podstawie ustawy o rewitalizacji.

3.2.1. Procedura opiniowania GPR

Uzyskanie wsparcia projektów z zakresu rewitalizacji w ramach FEW będzie wymagało umieszczenia GPR w Wykazie programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego. Aby uzyskać wpis na Wykaz, GPR (lub jego aktualizacja) będzie musiał uzyskać pozytywną opinię IZ FEW.

Procedura ta składa się z kilku etapów przedstawionych na schemacie poniżej.

IZ weryfikuje GPR w zakresie:

- opinia zgodności GPR ze Strategią Rozwoju Województwa oraz Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa (art. 17 ust 4 pkt a ustawy o rewitalizacji) – ocena dokonywana na wniosek gminy na etapie projektu GPR (przed uchwałą Rady Gminy);

- spełnienia wymogów dotyczących cech i elementów GPR określonych w ustawie o rewitalizacji, pełniącego funkcję strategii IIT oraz w zakresie możliwości finansowania strategii IIT w ramach tego programu. Opinia ta wydawana jest w trybie art. 36 ust. 4 ustawy wdrożeniowej, tj. na zasadach określonych dla strategii IIT - ocena dokonywana na wniosek gminy na etapie weryfikacji GPR (po uchwale Rady Gminy) względem wpisu na Wykaz GPR;
- kryteria oceny GPR pod kątem wpisu do Wykazu, zawarte są w formie karty oceny programu, zwanej Listą sprawdzającą dla programów rewitalizacji. Szczegółowe kryteria oceny przedstawia Załącznik 4.

3.2.2. Wykaz i procedura wpisu na Wykaz GPR

IZ FEW prowadzi i na bieżąco aktualizuje Wykaz GPR 2021-2027, który jest prowadzony dla wszystkich pozytywnie zaopiniowanych GPR.

Wykaz obejmuje co najmniej:

1. nazwę gminy,
2. pełny tytuł GPR,
3. datę i numer uchwały dotyczącej przyjęcia przez gminę GPR oraz link do uchwały na stronie BIP gminy,
4. datę wydania pozytywnej opinii.

Wykaz jest udostępniony na stronie internetowej FEW.

Procedura wpisu na Wykaz

Postanowienia ogólne

1. Za utworzenie i aktualizację Wykazu odpowiada ZWW, przyjmując Wykaz w formie uchwały.
2. W imieniu ZWW zadania związane z utworzeniem i aktualizacją Wykazu wykonuje Departament Polityki Regionalnej UMWW (Zespół ds. rewitalizacji).
3. Na Wykaz wprowadzane są wyłącznie GPR pozytywnie zweryfikowane pod kątem cech i elementów tych programów określonych w ustawie o rewitalizacji, w zakresie możliwości finansowania w ramach FEW oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii dla projektu GPR w zakresie zgodności ze strategią rozwoju województwa oraz dokumentem precyzującym cele strategiczne w wymiarze przestrzennym tj. planem zagospodarowania przestrzennego województwa.
4. Nabór GPR do Wykazu jest naborem otwartym i ciągłym.
5. W Wykazie może znajdować się wyłącznie jeden GPR z danej gminy.
6. GPR zamieszczone zostaną w Wykazie według kolejności uzyskania akceptacji ZWW.
7. Wykaz będzie publikowany na stronie internetowej programu FEW.

8. Skreślenie z Wykazu może nastąpić, jeśli: gmina złożyła niezgodne z prawdą wymagane dokumenty; gmina złożyła pisemną prośbę o wykreślenie; nastąpiła inna przestanka wpływająca na spełnienie wymagań.
9. O decyzji o skreśleniu z Wykazu na podstawie złożonego wniosku wraz z datą skreślenia, gmina zostanie poinformowana pisemnie.
10. Dla gmin, które posiadają obowiązujące (również po 2023 r.) GPR, wpisane na dotychczasowy Wykaz PR województwa wielkopolskiego (właściwy dla okresu 2014-2020) uruchomiona zostanie osobna, skrócona procedura oceny *.

Ocena GPR względem wpisu na Wykaz PR województwa wielkopolskiego (2021-2027)

1. Podmiotem uprawnionym do zgłaszania GPR do Wykazu są pojedyncze gminy miejskie, miejsko-wiejskie i wiejskie województwa wielkopolskiego.
2. Opiniowanie GPR ma miejsce na wniosek gminy, przed złożeniem pierwszego projektu rewitalizacyjnego do dofinansowania.
3. Zgłoszenie GPR do Wykazu następuje poprzez złożenie uchwalonego programu wraz z jego wersją elektroniczną oraz pismem przewodnim. (Przed uchwaleniem GPR przez gminę, dopuszcza się możliwość roboczych konsultacji treści GPR.)
4. Opinia wydawana jest w terminie 60 dni od dnia otrzymania GPR.
5. Po zakończeniu oceny gmina zostanie pisemnie poinformowana o wyniku oceny.
6. Po wydaniu pozytywnej opinii GPR wpisany jest do Wykazu GPR . Opiniowanie GPR nie stanowi procedury wyboru projektów do dofinansowania w rozumieniu ustawy wdrożeniowej.
7. Istnieje możliwość aktualizacji GPR.
Aktualizacja GPR znajdującego się w wykazie, wymaga uzyskania ponownej opinii IZ i aktualizacji informacji zawartych w wykazie. Gmina przekazując zaktualizowany GPR do ponownego opiniowania ma obowiązek przekazać jego tekst jednolity wraz z wykazem wprowadzonych zmian i/lub wersję w trybie śledzenia zmian.
8. Przekazując GPR do opiniowania, gmina zobowiązana jest dostarczyć formę cyfrową mapy obszarów: zdegradowanego i rewitalizacji stanowiącą załącznik do uchwały w sprawie wyznaczenia obszarów: zdegradowanego i rewitalizacji. Przez formę cyfrową należy rozumieć mapę w wersji wektorowej (np. format SHP, DXF) posiadającą reprezentację geometryczną określoną w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych (np. układ PL-1992 lub PL-2000). Po umieszczeniu GPR w wykazie, mapa zostanie wykorzystana do zasilenia komponentu dotyczącego rewitalizacji w Systemie Informacji Przestrzennej Woj. Wielkopolskiego.

*Ocena GPR względem wpisu na Wykaz PR województwa wielkopolskiego (2021-2027) – DLA GMIN POSIADAJĄCYCH AKTUALNY GPR WPISANY NA WYKAZ PR DLA OKRESU 2014-2020.

1. Podmiotem uprawnionym do zgłaszania GPR do Wykazu są gminy województwa wielkopolskiego, posiadające aktualny (czyli obowiązujący również po 2023 r.) GPR, opracowany na podst. Ustawy o rewitalizacji i wpisany na Wykaz PR woj. wlkp. właściwy dla okresu 2014-2020.
2. Opiniowanie GPR ma miejsce na wniosek gminy, przed złożeniem pierwszego projektu rewitalizacyjnego do dofinansowania.
3. Zgłoszenie GPR do Wykazu następuje poprzez złożenie GPR wraz z jego wersją elektroniczną oraz pismem przewodnim.
4. Uproszczone kryteria oceny GPR pod kątem wpisu do Wykazu⁸, zawarte są w formie karty oceny programu, zwanej Listą sprawdzającą dla programów rewitalizacji.
5. Dalsze kroki zgodnie z ogólną procedurą pn.: *Ocena GPR względem wpisu na Wykaz PR województwa wielkopolskiego (2021-2027)*.
6. Jeżeli okaże się (na skutek wcześniejszej analizy dokonanej przez Gminę lub na skutek oceny GPR dokonanej przez Zespół ds. rewitalizacji UMWW), że wystąpi konieczność uzupełnienia dokumentu, wówczas GPR powinien zostać poddany aktualizacji zgodnie z ustawą o rewitalizacji. Dla zaktualizowanej wersji dokumentu obowiązuje ogólna procedura pn.: *Ocena GPR względem wpisu na Wykaz PR województwa wielkopolskiego (2021-2027)*.

4. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność

Realizacja RLKS odbywa się na zasadach określonych w rozporządzeniu ogólnym, ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności oraz ustawie wdrożeniowej. Formuła wsparcia RLKS w ramach FEW uwzględnia wnioski dokumentu pn. „Określenie optymalnego modelu funkcjonowania Lokalnych Grup Działania w nowej perspektywie finansowej oraz ocena jakości i efektywności ich funkcjonowania”.

RLKS realizowany jest przez właściwe Lokalne Grupy Działania. LGD to rodzaj partnerstwa terytorialnego tworzonego zwykle na obszarach wiejskich, zrzeszającego przedstawicieli lokalnych organizacji (z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego) oraz mieszkańców danego obszaru wyznaczonego granicą gmin członkowskich. RLKS zachowuje podstawowe założenia metody LEADER.

---

⁸ Obejmujące kwestie dot. spełnienia funkcji IIT oraz w zakresie możliwości finansowania strategii IIT w ramach FEW.

Podstawowym warunkiem możliwości korzystania ze wsparcia będzie właściwa **Lokalna Strategia Rozwoju**. W dokumencie przedstawia się zakres wsparcia możliwy do realizacji w ramach FEW wraz z uzasadnieniem.

Zarząd Województwa Wielkopolskiego ogłasza konkurs na wybór LSR. Regulamin konkursu, odpowiednie wymogi oraz procedura wyboru opracowywane są oraz prowadzone przez odpowiednie departamenty UMWW odpowiedzialne za rozwój obszarów wiejskich oraz wdrażanie funduszy europejskich.

Załącznik 1 Metodologia wyznaczania danego typu obszaru

1. METODOLOGIA WYZNACZANIA ZASIĘGU OBSZARU FUNKcjONALNEGO OŚRODKÓW WOJEWÓDZKIEGO, REGIONALNEGO I SUBREGIONALNYCH

Analiza statystyczna służy jako punkt wyjścia w dyskusji nad delimitacją między samorządami lokalnymi a samorządem regionalnym. Należy podkreślić, że o ostatecznym określeniu zasięgu obszaru funkcjonalnego decyduje wola współpracy. W dyskusji nad delimitacją bierze się pod uwagę:

- dotychczasowe doświadczenia we wdrażaniu instrumentów terytorialnych przez gminy i powiaty,
- doświadczenia z wdrażania instrumentów terytorialnych przez IZ FEW,
- prognozy rozwoju rdzeni i ich strefy zewnętrznej (np. kształtowanie się sieci komunikacyjnych, lokalizacja istotnych węzłów aktywności społeczno-gospodarczej, tendencje rozwoju sieci osadniczej).

Istotne są utrwalone formy współpracy samorządów lokalnych, umocowane np. w przyjętych na okres 2014-2020 porozumieniach, tj. ZIT Poznania, ZIT AKO i Mandatach Terytorialnych. Istotą OSI jako obszaru funkcjonalnego są relacje przestrzenne (integracja obszarowa) i przepływy z nich wynikające oraz współpraca między podmiotami. Każdy obszar funkcjonalny powinien cechować się zwartym układem przestrzennym, określonym przez następujące zasady topologiczne:

- zasadę bezpośredniego sąsiedztwa – za wchodzące w skład obszaru funkcjonalnego uznaje się wszystkie gminy bezpośrednio sąsiadujące z rdzeniem, niezależnie od tego, czy spełniły określone kryteria delimitacji;
- zasadę ciągłości – za wchodzące w skład obszaru funkcjonalnego uznaje się tylko te gminy, które sąsiadują z rdzeniem bezpośrednio lub przez gminy wyznaczone w wyniku przyjętych kryteriów;
- zasadę zwartości – za wchodzące w skład obszaru funkcjonalnego uznaje się te gminy, które spełniają 6 z 7 kryteriów i sąsiadują wyłącznie z gminami spełniającymi założone kryteria.

Statystyczne kryteria delimitacyjne stanowią wskaźniki oraz wartości progowe tych wskaźników. Wykorzystano siedem wskaźników, zagregowanych w trzy grupy: funkcjonalne, społeczno-gospodarcze i morfologiczne, które rekomendował dr hab. prof. PAN Przemysław Śleszyński dla obszarów funkcjonalnych stolic województw w ramach prac nad delimitacją na poziomie krajowym. Propozycja ta okazała się użyteczna i przekonująca także dla określenia przynależności jednostek terytorialnych do obszarów funkcjonalnych miast niższego szczebla. Dlatego w niniejszym opracowaniu, dla wyznaczenia obszarów funkcjonalnych wszystkich typów ośrodków, zostały zastosowane te same wskaźniki i wartości progowe. Różnicę stanowi ich poziom odniesienia: dla ośrodka wojewódzkiego odniesienie stanowi średnia wojewódzka,

dla ośrodków regionalnego i subregionalnych – średnia dla podregionów NUTS 3⁹. Takie rozróżnienie wynika z funkcji tych ośrodków w strukturze osadniczej Wielkopolski: ośrodek wojewódzki jako ośrodek wzrostu o znaczeniu regionalnym i krajowym, ośrodki regionalny i subregionalne jako ośrodki wzrostu dla poszczególnych części Wielkopolski, jak i regionu.

Wskaźniki dotyczą I półrocza 2020r.:

I. Wskaźniki funkcjonalne:

F1 – liczba wyjeżdżających do pracy najmniej do rdzenia MOF na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (dane za 2016 r.) – dla wszystkich typów ośrodków kryterium powyżej 50;

F2¹⁰ – zmiana liczby ludności w latach 2009-2019 na 1000 mieszkańców (dane za 2009 i 2019 rok) – kryterium powyżej średniej:

- dla ośrodka wojewódzkiego powyżej średniej wojewódzkiej,
- dla pozostałych ośrodków powyżej średniej liczonej dla podregionów NUTS3;

II. Wskaźniki społeczno-gospodarcze:

S1 – udział pracujących w zawodach pozarolniczych w ogólnej liczbie pracujących (dane za 2018 rok) jako stosunek do analogicznego wskaźnika obliczonego:

- dla ośrodka wojewódzkiego – stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75%,
- dla pozostałych ośrodków – stosunek do średniej podregionalnej wg NUTS3 powyżej 75%;

S2 – liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców (dane za 2019 rok) jako stosunek do analogicznego wskaźnika obliczonego:

- dla ośrodka wojewódzkiego – stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75%,
- dla pozostałych ośrodków – stosunek do średniej podregionalnej wg NUTS3 powyżej 75%;

S3 – udział podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sekcjach J–R¹¹ w ogólnej liczbie podmiotów w rejestrze REGON (dane za 2019 rok) jako stosunek do analogicznego wskaźnika obliczonego dla danego rdzenia MOF, powyżej 50%;

---

⁹ W przypadku podregionu konińskiego, z obliczeń wyłączone powiat gnieźnieński. Dla MOF Gniezna punktem odniesienia był powiat gnieźnieński. Średnia dla podregionów była liczona z wyłączeniem miast rdzeni.

¹⁰ Zastosowano inny wskaźnik niż w rekomendacji prof. Śleszyńskiego (tj. liczba zameldowań na pobyt stały z rdzenia MOF na 1000 mieszkańców) z uwagi na dostępność danych. Brano pod uwagę także współczesne zjawiska i uwarunkowania, np. większą mobilność ludności i słabnącą rolę obowiązku meldunkowego.

¹¹ Zgodnie z metodologią prof. Śleszyńskiego, do usług wyższego rzędu zalicza się sekcje J-R. Oznaczenia: sekcja J – Informacja i komunikacja, sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, sekcja P – Edukacja, sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.

III. Wskaźniki morfologiczne:

M1 – gęstość zaludnienia (dane za 2019 rok) jako stosunek do analogicznego wskaźnika obliczonego:

- dla ośrodka wojewódzkiego – stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75%,
- dla pozostałych ośrodków – stosunek do średniej podregionalnej wg NUTS3 powyżej 75%;

M2 – liczba mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2009–2019 (łącznie) na 1000 mieszkańców w 2019 r. jako stosunek do analogicznego wskaźnika obliczonego:

- dla ośrodka wojewódzkiego – stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75%,
- dla pozostałych ośrodków – stosunek do średniej podregionalnej wg NUTS3 powyżej 75%.

Zasada spełnienia liczby minimalnych kryteriów polegała w pierwszej kolejności na wyborze gmin spełniających zadane kryteria, a następnie na obliczeniu, ile tych kryteriów na ogólną liczbę analizowanych zostało spełnionych. Minimalna liczba kryteriów wynosiła 6.

Uzyskane zasięgi poddano dodatkowo analizie z uwzględnieniem czynników merytorycznych jak doświadczenie we wdrażaniu instrumentów terytorialnych.

2. METODOLOGIA WYZNACZANIA ZASIĘGU OBSZARÓW ZAGROŻONYCH TRAWAŁĄ MARGINALIZACJĄ

Z uwagi na specyfikę delimitowanego obszaru, wyznaczenie jego zasięgu odbyło się klasyczną metodą wskaźnikową, z zasadą spełnienia określonej liczby kryteriów. Wykorzystano założenia metodologiczne wypracowane przez Zespół prof. Śleszyńskiego w delimitacji obszarów problemowych w Polsce, która polega na kategoryzacji, standaryzacji i klasyfikacji jednostek przestrzennych pod względem spełniania określonych warunków. W efekcie uzyskuje się obszary problemowe w dwóch aspektach: społecznym i ekonomicznym. Ostateczny zasięg obszarów problemowych stanowią gminy zarówno należące do społecznych obszarów problemowych, ekonomicznych obszarów problemowych, jak i do obu typów obszarów. Jako jednostkę przestrzenną przyjęto gminę (miejska, wiejska, miejsko-wiejska).

Procedura delimitacji obszarów problemowych składała się z kilku kroków. Pierwszy z nich polegał na wyborze mierników (cech diagnostycznych) dla charakteryzowanych kategorii. W metodologii prof. Śleszyńskiego wyróżniono po 7 mierników identyfikujących społeczne i ekonomiczne obszary problemowe. W przypadku dwóch wskaźników niemożliwe było uzyskanie nowszych danych, tj. dotyczących wykształcenia ludności oraz poziomu urbanizacji. W przypadku udziału ludności z wykształceniem wyższym dostępne dane są z ostatniego Spisu Powszechnego według powiatów (tj. z 2011 roku). Z uwagi na brak aktualnych danych dla gmin, w niniejszej delimitacji zrezygnowano z tego wskaźnika. W przypadku wskaźnika poziomu urbanizacji, Główny Urząd Geodezji i Kartografii zaprzestał wyliczania powierzchni

zabudowanej na poziomie gmin. Ostatnie dane dostępne w BDL pochodzą z 2014 roku. Z uwagi na znaczenie tego wskaźnika uwzględniono dane z okresu 2014 w niniejszej delimitacji. Zdaniem Śleszyńskiego wskaźnik ten jako jedyny pokazuje faktyczne skumulowane zainwestowanie na danym obszarze. „Pozwala zatem uwzględnić potencjał ekonomiczny wytworzony w latach poprzednich, który nie jest widoczny we współczesnych procesach społeczno-ekonomicznych”¹². W przypadku wskaźnika towarowej dostępności potencjałowej (WMDT) brakuje powszechnego dostępu do danych na poziomie gmin. W systemie STRATEG dostępne są dane na poziomie krajowym¹³. Dodatkowo skorelowany jest on¹⁴ z innymi wskaźnikami ujętymi w niniejszej analizie, dlatego ostatecznie zrezygnowano z tego wskaźnika.

Do delimitacji wybrano więc po 6 wskaźników w każdym z typów obszarów problemowych:

SPOŁECZNE OBSZARY PROBLEMOWE

- S1 – Udział osób w wieku poprodukcyjnym (60/65+) w 2019 r.;
- S2 – Saldo zameldowań i wymeldowań na pobyt stały na 100 mieszkańców w latach 2009-2019;
- S3– Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty (język polski, matematyka, język angielski) w 2019 r.;
- S4 – Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w 2018 r.;
- S5 – Najwyższa frekwencja w ogólnopolskich wyborach powszechnych – wybory parlamentarne w 2019 r.;
- S6 – Syntetyczny wskaźnik dostępności czasowej do ośrodków usługowych różnego rzędu – dane za 2019 r.¹⁵

---

¹² P. Śleszyński, J. Bański, M. Degórski, T. Komornicki, Delimitacja obszarów strategicznej interwencji państwa: obszarów wzrostu i obszarów problemowych, IGIPIZ, Warszawa, 2017, str. 198

¹³ Dane w raporcie z 2017 roku pn. „Oszacowanie oczekiwanych rezultatów interwencji za pomocą miar dostępności transportowej dostosowanych do potrzeb dokumentów strategicznych i operacyjnych dot. perspektywy finansowej 2014-2020 (aktualizacja)”, opracowanym pod kierownictwem prof. dr hab. Tomasza Komornickiego, dotyczą województw.

¹⁴ Wartość WMDT jest wypadkową położenia jednostki względem infrastruktury transportowej (drogowej, kolejowej oraz żeglugi śródlądowej) i „atrakcji” jednostki przestrzennej mierzonej w 50% rozkładem demograficznym, a w 50% rozkładem PKB.

¹⁵ Wskaźnik pokazuje dostępność czasową do ośrodków wojewódzkiego (Poznań), regionalnego (Kalisz i Ostrów Wielkopolski) oraz subregionalnych (Gniezno, Konin, Leszno, Piła). Pod uwagę bierze się najkrótszy czas dostępu transportem indywidualnym. Wskaźnik monitorowany jest na bieżąco przez IZ WRPO na potrzeby sprawozdawczości WRPO (tj. liczba gmin poniżej izochrony 60 i 90 minut w danym roku). Na wzór metodologii opracowanej przez Zespół prof. Śleszyńskiego odległości te zostały zważone. Różnice wag zaproponowanych przez ekspertów dla uśrednionych czasów dojazdu z danej gminy do centrum miasta wojewódzkiego oraz z danej gminy do centrum miasta regionalnego/subregionalnego wyniosły 5 pkt. Przyjęto tą logikę w niniejszej delimitacji. Zastosowano następujący wzór wskaźnika: $W = 0,45 * tw + 0,55 * ts$. Oznaczenia: tw - uśredniony czas dojazdu z danej gminy do centrum miasta wojewódzkiego; ts - uśredniony czas dojazdu z danej gminy do centrum miasta regionalnego/subregionalnego.

EKONOMICZNE OBSZARY PROBLEMOWE

- E1 – Produkt Krajowy Brutto na 1 mieszkańca (w stosunku do średniej województwa)¹⁶ w 2017 r.;
- E2 – Liczba podmiotów gospodarczych w usługach wyższego rzędu¹⁷ na 1000 mieszkańców w 2019 r.;
- E3 – Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca w latach 2016-2018;
- E4 – Powierzchnia użytkowa mieszkań oddana do użytku na 1 mieszkańca w latach 2015-2019;
- E5 – Liczba bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2019 r.;
- E6 – Udział terenów zabudowanych i zurbanizowanych w 2014 r.

Wskaźniki S1, S4, S6 i E5 stanowią stymulanty do określenia „problemowości” (im wyższy wskaźnik, tym wyższa „problemowość”), a S2, S3, S5, E1, E2, E3, E4 i E6 – destymulanty (im wyższy wskaźnik, tym ta „problemowość” była niższa).

Kolejnym krokiem była standaryzacja mierników według następującego wzoru:

$$t_{ij} = \frac{(x_{ij} - \bar{x}_j)}{l_j}$$

gdzie:

- x_{ij} – wartość cechy j w gminie i,
- $\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna cechy j,
- l_j – odchylenie standardowe cechy j.

Następnie każdej zestandaryzowanej wartości miernika przyznano rangę w zakresie od 1 do 10, według podziału na 10 równolicznych grup gmin¹⁸. Pierwsze 10% gmin o najniższych wartościach wskaźnika uzyskało rangę 1, kolejne 10% gmin – rangę 2, i tak konsekwentnie ostatnie 10% gmin o najwyższych wartościach wskaźnika – rangę 10. Uwzględniono przy tym fakt, iż wskaźniki były stymulantami lub destymulantami.

---

¹⁶ Dane o PKB dostępne są na poziomie podregionów (NUTS3) oraz wyższym. Zgodnie z metodologią prof. Śleszyńskiego na potrzeby opracowania przyjęto, że wszystkie gminy danego subregionu posiadają obliczony dla niego poziom PKB.

¹⁷ Zgodnie z metodologią prof. Śleszyńskiego, do usług wyższego rzędu zalicza się sekcje J-R. Oznaczenia: sekcja J – Informacja i komunikacja, sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, sekcja P – Edukacja, sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.

¹⁸ Dodatkowo „równoliczność” korygowano wielkością odległości sąsiadujących ze sobą zestandaryzowanych wskaźników. Przyjęto założenie, że grupy powinny być w miarę równoliczne, ale także jednorodne.

Ostatnim etapem było ustalenie wartości progowych, poniżej których jednostka terytorialna była włączana do obszarów problemowych. Przyjęto średnią arytmetyczną powiększoną o odchylenie standardowe.

Wyniki dokonanych obliczeń statystycznych przedstawia poniższa tabela:

Charakterystyka	społeczne obszary problemowe	ekonomiczne obszary problemowe
Minimum	6	10
Maximum	58	56
Średnia	33,3	35,8
Odchylenie standardowe	11,2	10,7
Próg (średnia + odchylenie standardowe)	44,5	46,6
Próg po zaokrągleniu do pełnych wartości	45	47
Liczba gmin spełniających wartości progowe	38	52
% w liczbie gmin	17%	17%
ŁĄCZNIE – zasięg obszarów zmarginalizowanych (liczba gmin)	70 gmin*	

* Liczebność gmin zakwalifikowana jako „społeczne obszary problemowe” i liczebność gmin zakwalifikowanych jako „ekonomiczne obszary problemowe” nie sumują się, ponieważ część gmin kwalifikuje się zarówno do obu typów obszarów. Metodologia nie zakłada odrębnej procedury delimitacji dla wspólnej części, tylko jest jej efektem.

Załącznik 2. Karta oceny ZIT oraz strategii rozwoju ponadlokalnego pełniącej funkcję ZIT

Wniosek nr (podać nr sprawy w EZD)	
Data wpłynięcia wniosku – ostatni możliwy dzień wydania opinii przez IZ FEW	
Podmiot wnioskujący (nazwa samorządu, stowarzyszenia, organu stanowiącego)	
Podać pełną nazwę ZIT	
Wskazać rodzaj opiniowanej strategii	
strategia ZIT	
strategia rozwoju ponadlokalnego	

OPINIA w zakresie możliwości finansowania strategii ZIT w ramach FEW (skreślić niepotrzebne)	negatywna/ pozytywna
Uchwała ZWW (podać nr uchwały)	
Data wydania opinii	
Uwagi (podać w przypadku oceny negatywnej/warunkowej)	

Lp.	ZAKRES OCENY	WYNIKI		
		TAK	NIE	ND
A. FORMALNO-PRAWNY				
1	<p>Czy zawiązane partnerstwo przyjęło zinstytucjonalizowaną formę, w jednej z form dopuszczonych w UP, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego; — porozumienie międzygminne; — związek międzygminny, powiatowy lub powiatowo-gminny. <p><i>[KOMENTARZ] Do wniosku należy dołączyć potwierdzenie zawarcia formy współpracy.</i></p>			
2.	Czy Strategia ZIT została przyjęta w trybie właściwym dla wybranej formy prawnej partnerstwa JST tworzącego Związek ZIT?			

	<p><i>[KOMENTARZ] Do wniosku należy dołączyć potwierdzenie właściwego trybu wyboru (tj. uchwałę organu stanowiącego (stowarzyszenia i związku) lub udokumentowaną decyzję lidera porozumienia międzygminnego, wspartą wiążącą opinią pozostałych członków Związku ZIT lub w przypadku strategii rozwoju ponadlokalnego - uchwałami rad gmin tworzących Związek ZIT.</i></p>			
3.	<p>Czy w strukturze Związku ZIT uwzględniono umocowane statutowo, lub w inny prawny sposób, ciało doradcze organu stanowiącego lub lidera porozumienia składające się z wszystkich właściwych dla obszaru realizacji ZIT partnerów?</p> <p><i>[KOMENTARZ] Czy wskazane ciało doradcze posiada prawo do opiniowania decyzji organów Związku ZIT związanych z przygotowaniem i wdrażaniem Strategii ZIT poprzez przyjmowanie stosownych uchwał lub stanowisk?</i></p> <p><i>Reprezentacja powinna uwzględniać m.in. społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji.</i></p>			
4.	<p>Czy - jeżeli przygotowanie strategii ZIT na perspektywę 2021-2027 nie wynika z porozumienia lub statutu stowarzyszenia/związku - wszystkie rady gmin tworzące Związek ZIT podjęły uchwały inicjujące prace nad przygotowaniem strategii?</p>			
5.	<p>Czy struktura Związku ZIT uwzględnia:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) organ wykonawczy, który może mieć charakter kolegialny (zarząd) lub jednoosobowy (lider porozumienia), w zależności od wybranej formy prawnej współpracy; b) organ uchwałodawczy (lub co najmniej doradczy w przypadku porozumienia) o charakterze kolegialnym, złożony z przedstawicieli wszystkich JST tworzących Związek ZIT; c) umocowane statutowo ciało doradcze, o którym mowa w pkt. 3 niniejszej listy? 			
6.	<p>Czy w ramach prac nad strategią ZIT uwzględniono zasadę partnerstwa tj:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Czy projekt dokumentu został poddany konsultacjom społecznym? b) Czy projekt strategii został opiniowany przez ciało doradcze z pkt. 3 niniejszej listy? 			

	<i>[KOMENTARZ] Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę realizacji instrumentu ZIT poprzez prowadzenie konsultacji społecznych oraz w pracach ciała doradczego. Proces konsultacji powinien być zgodny z zasadą partnerstwa opisaną w art. 8 rozporządzenia UE 2021/1060</i>			
7.	Czy Strategia ZIT przygotowana jako odrębny dokument, jest spójna ze strategią rozwoju ponadlokalnego, jeżeli strategia ta została wcześniej przyjęta?			
8.	Czy decyzja o objęciu wsparciem wskazanego w strategii MOF znajduje swoje odzwierciedlenie w Kontrakcie Programowym i we właściwym programie?			
9.	Czy projekt dokumentu został poddany procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (o ile nie było możliwe odstąpienie od procedury SOOŚ na podstawie decyzji odpowiedniej regionalnej dyrekcji ochrony środowiska)?			
B. MERYTORYCZNY				
B.1. Opinia dot. strategii terytorialnej				
10.	<p>Czy Strategia ZIT spełnia wymogi art. 29 rozp. ogólnego, tj.: Czy zawiera następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) obszar geograficzny, którego dotyczy dana strategia; b) analizę potrzeb rozwojowych i potencjału danego obszaru, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych; c) opis zintegrowanego podejścia służącego zaspokojeniu zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych i wykorzystaniu potencjału danego obszaru; d) opis udziału partnerów zgodnie z art. 8 w przygotowaniu strategii i jej realizacji. <p>Czy zawiera wykaz operacji które mają być wspierane? Czy Związek ZIT na etapie przygotowania strategii współpracował z Instytucją Zarządzającą FEW, aby określić zakres operacji, które mają być wspierane w ramach FEW 2021-2027?</p> <p><i>[KOMENTARZ] Przez wykaz operacji należy rozumieć listę projektów, których identyfikacja w strategiach oznacza zapewnienie udziału władz miejskich, lokalnych lub innych organów terytorialnych w wyborze projektów.</i></p>			
11.	Czy wskazany w Strategii obszar ZIT obejmuje co najmniej miasto-rdzeń (który oddziałuje ekonomicznie, społecznie, przestrzennie, kulturowo itp. na otaczające gminy, tworząc powiązania funkcjonalne) i jego funkcjonalne otoczenie?			
12.	Czy Strategia zawiera następujące elementy?			
12.1	syntezę diagnozy obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym			

	wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;			
12.2	cele, które mają być zrealizowane w ramach ZIT uwzględniają podejście zintegrowane, oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu, powiązania z właściwym programem; <i>[KOMENTARZ] Wskaźniki dot. działań przeznaczonych do realizacji w ramach FEW powinny wynikać z programu i SZOP FEW.</i>			
12.3	listę projektów wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami;			
12.4	źródła finansowania <i>[KOMENTARZ] W przypadku puli z FEW należy wskazać konkretny CS i Działanie.</i>			
12.5	warunki i procedury obowiązujące w realizacji Strategii ZIT;			
12.6	opis procesu zaangażowania partnerów społecznych i gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem Strategii ZIT oraz sprawozdanie z jego konsultacji społecznych.			
13.	Czy – w przypadku ZIT dla MOF miast wojewódzkich – przygotowano lub zadeklarowano przygotowanie (do dnia 31 grudnia 2025 r.) strategii rozwoju ponadlokalnego (o której mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju) dla całego obszaru MOF? <i>[KOMENTARZ] Dotyczy jedynie ZIT MOF OW. Należy dołączyć stosowną deklarację lub zawrzeć ją w treści Strategii.</i>			
14.	Czy interwencja planowana do wdrażania w ramach Strategii ZIT w perspektywie finansowej 2021-2027 ma charakter zintegrowany i ponadlokalny oraz służy wzmocnieniu relacji funkcjonalnych w ramach OF?			
15.	Czy planowana interwencja wskazana w strategii ZIT będzie realizowana w wybranych obszarach tematycznych, wskazanych w FEW 2021-2027 (i uzgodnionych z IZ FEW)?			
16.	Czy założenia Strategii ZIT są zgodne z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030 i kierunkami rozwojowymi dla danego MOF?			
17.	Czy delimitacja zasięgu terytorialnego ZIT jest zgodna z obszarami strategicznej interwencji wynikającymi ze Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030 lub została doprecyzowana na mocy odrębnej uchwały ZWW?			

B.2. W przypadku strategii rozwoju ponadlokalnego pełniące funkcję ZIT:				
18.	Czy uzyskano opinię Zarządu Województwa w zakresie zgodności strategii rozwoju ponadlokalnego ze strategią rozwoju województwa i PZPW?			
19.	Czy strategia zawiera:			
19.1	cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;			
19.2	kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;			
19.3	oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;			
19.4	model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;			
19.5	ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;			
19.6	obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094), wraz z zakresem planowanych działań;			
19.7	obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;			
19.8	system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;			
19.9	ramy finansowe i źródła finansowania.			
20.	Czy zgodnie z art. 10a ust. 2 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przeprowadzono uprzednią ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju – przed jej przyjęciem?			

Lista sprawdzająca do opiniowania Listy projektów ZIT

LP.	Kryterium	TAK	NIE	ND
1.	Czy wskazane do realizacji przedsięwzięcia wstępnie kwalifikują się do ubiegania o wsparcie w ramach FEW 2021-2027?			
2.	Czy lista projektów została formalnie przyjęta przez organ wykonawczy stowarzyszenia/związku lub lider porozumienia po uprzednim pozytywnym zaopiniowaniu przez organ uchwałodawczy? <i>[KOMENTARZ:] Należy dołączyć dokumenty poświadczające formalne przyjęcie listy projektów do strategii ZIT</i>			

3.	Czy zakres przedstawionej listy projektów jest zgodny z wcześniejszymi uzgodnieniami z IZ FEW i obejmuje CS w których wyodrębniono dedykowane środki dla ZIT?			
4.	Czy formułując listę projektów zachowano tzw. logikę interwencji, tj. czy wskazane przedsięwzięcia bezpośrednio wynikają z celów i działań strategii?			
5.	Czy projekty opisano w formacie fiszek na wzorze przesłanym przez IZ FEW?			
6.	Czy projekty wynikające ze strategii ZIT realizują co najmniej jeden lub kilka z następujących celów: a. wspieranie rozwoju gospodarczego; b. dążenie do neutralności klimatycznej; c. wpływ na zwiększenie dostępności do usług publicznych; d. poprawa jakości życia mieszkańców; e. oparcie na inteligentnym zarządzaniu?			
7.	Czy lista projektów wybieranych w postępowaniach konkurencyjnych zawiera co najmniej zakresy projektów lub typy projektów? <i>[KOMENTARZ]: zgodnie z Wytycznymi dot. wyboru projektów 2021-2027</i>			
8.	Czy lista projektów wybieranych w postępowaniach niekonkurencyjnych zawiera co najmniej informacje o nazwie lub celu projektu oraz jego wnioskodawcy? <i>[KOMENTARZ]: zgodnie z Wytycznymi dot. wyboru projektów 2021-2027</i>			
9.	Czy na liście projektów znajdują się wyłącznie projekty zintegrowane przyczyniające się do rozwiązywania wspólnych problemów i skoordynowanego zaspakajania potrzeb obszaru objętego ZIT?			
10.	Czy wskazane projekty planowane do realizacji w sposób niekonkurencyjny spełniają łącznie następujące warunki: (1) wnioskodawcami, ze względu na charakter lub cel projektu, będą podmioty jednoznacznie określone przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu, (2) projekty mają strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju obszaru objętego realizacją ZIT, tzn. że zostały wskazane w strategii ZIT lub strategii rozwoju ponadlokalnego.			
11.	Czy wskazane „strategiczne znaczenie” projektów planowanych do realizacji w sposób niekonkurencyjny spełnia wymogi wskazane w Wytycznych dotyczących wyboru projektów na lata 2021-2027, tj. projekt ma strategiczne znaczenie, jeśli:			

	<p>a) obejmuje działania, których podjęcie wprost przewidziano w tego rodzaju dokumencie i znacząco przyczynia się do osiągnięcia założonych w dokumencie celów, albo</p> <p>b) dokument taki zawiera informacje na jego temat (np. określa nazwę lub cel projektu).</p>			
--	--	--	--	--

Załącznik 3. Karta oceny strategii terytorialnych

Wniosek nr (podać nr sprawy w EZD)		
Data wpłynięcia wniosku – ostatni możliwy dzień wydania opinii przez IZ FEW		
Podmiot wnioskujący (nazwa samorządu, stowarzyszenia, organu stanowiącego)		
Podać pełną nazwę Strategii		
Wskazać rodzaj opiniowanej strategii IIT		
1	strategia terytorialna	
2	strategia rozwoju JST	
3	strategia rozwoju ponadlokalnego	

OPINIA w zakresie możliwości finansowania strategii IIT w ramach FEW (skreślić niepotrzebne)	negatywna/ pozytywna
Uchwała ZWW (podać nr uchwały)	
Data wydania opinii	
Uwagi (podać w przypadku oceny negatywnej/warunkowej)	

Lp.	ZAKRES OCENY	WYNIKI		
		TAK	NIE	ND
A. FORMALNY				
1.	Czy został poprawnie złożony wniosek, tj. (1) wskazana podstawa prawna (tj. art. 36 ustawy wdrożeniowej w zakresie możliwości finansowania strategii IIT w ramach FEW).			
	(2) podpis wójta/ burmistrza/ prezydenta/ starosty lub przedstawiciela* związku, porozumienia lub stowarzyszenia partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego z zawartym porozumieniem terytorialnym <i>[KOMENTARZ]: Składając wniosek należy przedłożyć:</i>			

	<ul style="list-style-type: none"> – pismo przewodnie podpisane przez upoważniony do tego organ/władzę. Jeżeli pismo przewodnie podpisuje osoba działająca w imieniu organu należy dołączyć stosowne upoważnienie. – dokument potwierdzający powołanie Partnerstwa JST (jeśli dotyczy). W zależności od przyjętej formy prawnej partnerstwa należy przekazać porozumienie albo statut i potwierdzenie wpisu do KRS (w przypadku form kolegialnych) lub inny równoważny dokument. 			
2.	Czy do wniosku została dołączona strategia oraz lista projektów (jeśli jest przyjęta odrębną uchwałą)?			
3.	<p>Czy dołączona strategia jest uprawomocniona?</p> <p><i>[KOMENTARZ]: Składając wniosek o opinię należy dostarczyć strategię wraz z dokumentami potwierdzającymi jej przyjęcie przez upoważniony organ/władzę do zatwierdzenia strategii. (przyjęta uchwałą przez radę gminy, radę powiatu albo w trybie właściwym dla utworzonej formy współpracy, tj.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — porozumienia międzygminnego, gminno-powiatowego, powiatowego, jst z woj. — związku międzygminnego, gminno-powiatowego, powiatowego, — stowarzyszenia, w tym z gminami, powiatami, województwami). <p><i>W przypadku porozumienia strategię zatwierdza swoją decyzją lider; w przypadku stowarzyszenia strategię przyjmuje organ uchwałodawczy związku.</i></p>			
4.	<p>Czy dołączony dokument jest obowiązujący i aktualny?</p> <p><i>[KOMENTARZ]: Czy okres obowiązywania strategii obejmuje okres wdrażania programu FEW? Czy strategia spełnia wymagania wskazane w art. 36. ust. 9 ustawy wdrożeniowej?</i></p>			
5.	Czy uzyskano pozytywną opinię Zarządu Województwa w zakresie zgodności strategii ze strategią rozwoju województwa i PZPW?			
B. MERYTORYCZNY				
B.1. Opinia dot. strategii terytorialnej				
6.	Czy przekazana Strategia jest realizowana zgodnie z warunkami określonymi w Umowie Partnerstwa na obszarach wyznaczonych przez właściwą IZ FEW?			
7.	Czy strategia zawiera:			

7.1.	syntezę diagnozy obszaru realizacji IIT, wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych.			
7.2.	<p>analizę potrzeby podniesienia potencjału endogenicznego pojedynczej JST, przy włączeniu organizacji społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>[KOMENTARZ:] Ocena dotyczy strategii rozwoju pojedynczej JST.</p> <p>Podniesienie endogenicznego potencjału jst opiera się na wykorzystaniu specyficznych uwarunkowań jst (jego lokalnych potencjałów) do rozwoju lub wzmacniania jego walorów endogenicznych, w tym kulturowych i turystycznych, zapewniając zrównoważony rozwój regionu. W zapisach strategii oceniany będzie wpływ kierunków działań i powiązanych z nimi przedsięwzięć – w ramach 5. Celu Polityki – na rozwój lokalny i ponadlokalny. Endogeniczny potencjał powinien nawiązywać do obszarów wsparcia 5. celu polityki w takim znaczeniu, aby jednoznacznie wskazywać na stan, wykorzystanie i rozwój potencjału jst opartego na walorach kulturowo-turystycznych, szczególnie w aspekcie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi kultury i/lub gospodarki turystycznej z poszanowaniem środowiska. Zaleca się, aby w analizie wykazać deficyty lub inne ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające realizację opisywanego kierunku działania i powiązanego z nim przedsięwzięcia/przedsięwzięć.</p> <p>IZ FEW będzie oceniać <u>opis i dowodzenie potrzeby podniesienia potencjału endogenicznego jst przy włączeniu organizacji społeczeństwa obywatelskiego.</u> Zaleca się, aby w strategii wydzielić miejsce (rozdział, załącznik itp.) związane z niniejszą oceną. Włączanie organizacji rozumiane jako ich współdziałanie w identyfikacji potencjału i projektów, bądź jako partner we wdrażaniu, bądź jako odpowiedź na potrzebę zgłoszoną przez organizację. Nie chodzi o formalne partnerstwo przy realizacji projektu. Zaleca się wykazanie, że są organizacje, które też będą włączane w realizację planowanych przedsięwzięć. Chodzi o potencjał endogeniczny rozumiany także jako kapitał społeczny i realizację działań w społeczności lokalnej, a nie w oderwaniu od niej.</p>			
7.3.	<p>cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego w realizacji celów</p> <p>[KOMENTARZ]: Należy mieć na uwadze, aby informacje dot. wykorzystanego podejścia zintegrowanego dotyczyły poziomu celów strategii. Zintegrowane podejście oznacza, że cele są ze sobą powiązane.</p>			

	<i>Ocenię będzie podlegać logika dokumentu: powiązania diagnozy z kierunkami działań/celami, projektami, wskaźnikami.</i>			
7.4.	oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z realizacją FEW <i>[KOMENTARZ]: Należy powiązać oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu z odpowiednimi wskaźnikami z FEW (najlepiej to zrobić po identyfikacji celów szczegółowych FEW w ramach których mogą być realizowane projekty). Dotyczy to celów/projektów, które mają być współfinansowane w ramach FEW.</i>			
7.5.	lista projektów realizujących cele, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami <i>[KOMENTARZ]: Jeżeli lista projektów jest przyjęta odrębną uchwałą (art. 36 ust. 10) należy przedłożyć stosowny dokument potwierdzający wskazaną sytuację. Należy wskazać, które projekty planowane są do realizacji w ramach FEW. IZ FEW wydaje opinię w zakresie projektów wskazanych do współfinansowania środkami programu FEW w formule IIT (CP 5). IZ FEW nie potwierdza możliwości finansowania pozostałych projektów. Zakres tematyczny projektów powinien być tożsamy z zapisami Szczegółowego Opisu Priorytetów FEW.</i>			
7.6.	opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem strategii, w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT <i>[KOMENTARZ]: W celu spełnienia art. 36 ustawy wdrożeniowej i uznania strategii za instrument terytorialny, należy uzupełnić treść co najmniej o informacje dotyczące procesu identyfikacji i zaangażowania określonego w ustawie katalogu partnerów, na każdym etapie prac i wdrażania dokumentu.</i>			
B.2. W przypadku strategii rozwoju ponadlokalnego:				

8.	Czy strategia zawiera:			
8.1.	cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;			
8.2.	kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;			
8.3.	oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;			
8.4.	model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;			
8.5.	ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;			
8.6.	obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094), wraz z zakresem planowanych działań;			
8.7.	obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;			
8.8.	system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;			
8.9.	ramy finansowe i źródła finansowania.			

Lista sprawdzająca do opiniowania Listy projektów IIT

Lp.	Kryterium	TAK	NIE	ND
1	Czy strategia i/lub lista projektów wpisuje się w zakres tematyczny przewidziany w FEW:			
1.1.	Czy beneficjentami projektów są podmioty z obszaru IIT?			
1.2.	Czy JST będący członkami Partnerstwa brali udział w wyborze do dofinansowania projektów wynikających ze strategii IIT? <i>[KOMENTARZ]: W przypadku weryfikacji sposobu wskazania listy projektów pod uwagę będzie brane, czy podmioty odpowiedzialne za opracowanie strategii uczestniczyły również w wyborze projektów, które zostały wpisane na listę projektów.</i>			
1.3.	Czy opisy projektów odpowiadają na właściwe typy projektów wskazanych w danym celu szczegółowym Programu FEW? <i>[KOMENTARZ]: IZ FEW wydaje opinię w zakresie projektów wskazanych do współfinansowania środkami programu FEW w formule IIT (CP 5). IZ FEW nie potwierdza możliwości finansowania pozostałych projektów.</i>			
1.4.	Czy projekty posiadają umocowanie w diagnozie obszaru problemowego w przekazanej Strategii i jej celach, czy zostały skonsultowane (uzgodnione) w myśl zasady partnerstwa?			

1.5.	Czy projekty nawiązują w części lub całości do źródła współfinansowania z FEW?			
1.6.	Czy projekty zakładają realizację wskaźników produktu i rezultatu Programu FEW?			
1.7.	<p>Czy w przekazanej Strategii wskazano projekty, które mają charakter indywidualnych projektów oddziałujących na min. 2 gminach z obszaru Partnerstwa JST?</p> <p><i>[KOMENTARZ]: Dotyczy przypadków projektów partnerskich, ponadlokalnych – istotne jest oddziaływanie (wspólny efekt/rezultat/produkt końcowy projektu) co najmniej na 2 gminy z danego obszaru. Na liście projektów mogą znajdować się wiązki projektów, tj. projektów powiązanych ze sobą ze względu na cel/miejsce lub obszar.</i></p> <p><i>Czy w przedłożonej Strategii wskazano projekty, które będą realizowane w partnerstwie (Lider i Partnerzy)?</i></p>			

Załącznik 4. Karta oceny GPR

Wniosek nr (podać nr sprawy w EZD)	
Data wpłynięcia wniosku – ostatni możliwy dzień wydania opinii przez IZ FEW	
Podmiot wnioskujący (nazwa samorządu)	
Podać pełną nazwę GPR	

OPINIA (skreślić niepotrzebne)	negatywna/ pozytywna
Uchwała ZWW (podać nr uchwały)	
Data wydania opinii	
Uwagi (podać w przypadku oceny negatywnej/warunkowej)	

Lp.	ZAKRES OCENY	WYNIKI		
		TAK	NIE	ND
A. FORMALNO-PRAWNY				
1.	Czy GPR został uchwalony przez Radę Gminy?			
2.	Czy GPR jest aktualny (tj. obowiązuje również po 2023 r.) i był wpisany na Wykaz PR woj. wielkopolskiego właściwy dla okresu 2014-2020? <i>[KOMENTARZ:] Dotyczy GMIN POSIADAJĄCYCH AKTUALNY GPR WPISANY NA WYKAZ PR DLA OKRESU 2014-2020.</i>			
3.	Czy uzyskano pozytywną opinię Zarządu Województwa w zakresie zgodności GPR ze strategią rozwoju województwa i PZPW?			

Część 1 oceny – kryteria dot. elementów i cech wymaganych w Gminnym Programie Rewitalizacji

LP.	Kryterium	TAK	NIE
1.	<p>Czy w GPR przedstawiono opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi?</p> <p><i>[KOMENTARZ:] w tym minimum: na poziomie regionalnym powiązanie z SRW oraz PZPW, na poziomie lokalnym powiązanie ze Strategią rozwoju gminy lub Strategią rozwoju ponadlokalnego oraz Strategią rozwiązywania problemów społecznych, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego/plan ogólny gminy lub innym dokumentem dot. rozwoju gminy</i></p>		
2.	<p>Czy w GPR przedstawiono diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych?</p> <p><i>[KOMENTARZ:] W tym: A - analizę wszystkich sfer (społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną, oraz techniczną) dla całego obszaru gminy (w tym obszarów niezamieszkałych i przemysłowych) B - przedstawienie sposobu wyznaczania jednostek planistycznych służących badaniu różnicowania wewnątrzgminnego i uzasadnienie. C - Określenie przestrzenne różnicowania diagnozowanych zjawisk. Analiza powinna zostać poparta danymi (ilościowymi i jakościowymi) Lub dla A, B, C synteza tych informacji oraz literalne wskazanie w treści GPR, że powyższe informacje znajdują się w Diagnozie opracowanej do wyznaczenia OZ i OR D - pogłębioną diagnozę OR E - wskazanie potencjałów obszaru rewitalizacji</i></p>		
3.	Czy w GPR wskazano uchwałę rady gminy, w której wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji?		
4.	Czy w GPR przedstawiono zasięgi przestrzenne obszaru/ obszarów rewitalizacji?		
5.	Czy zasięg obszaru/ obszarów rewitalizacji oraz liczba ludności mieszczą się w limicie ustawowym?		
6.	Czy w GPR przedstawiono wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji?		
7.	Czy w GPR przedstawiono cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań?		
8.	<p>Czy w GPR przedstawiono listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami?</p> <p><i>[KOMENTARZ:] zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rewitalizacji.</i></p>		
9.	Czy w GPR przedstawiono charakterystykę pozostałych, dopuszczalnych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych		

	realizujących kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk?		
10.	Czy w GPR przedstawiono charakterystykę projektów zintegrowanych realizujących kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk?		
11.	Czy w GPR przedstawiono mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych? <i>[KOMENTARZ:] Czy zaplanowano działania i przedsięwzięcia dopełniające się tematycznie (komplementarność problemowa), skoncentrowane przestrzennie (komplementarność przestrzenna) i zsynchronizowane czasowo (komplementarność międzyokresowa), które będą finansowane w zbilansowany sposób (komplementarność źródeł finansowania) i efektywnie zarządzane (komplementarność proceduralno-instytucjonalna).</i>		
12.	Czy w GPR przedstawiono szacunkowe ramy finansowe realizacji programu wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych?		
13.	Czy w GPR przedstawiono opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji? <i>[KOMENTARZ:] W tym:</i> <ul style="list-style-type: none"> – czy zawarto informacje dot. udziału określonego w art. 36 ust. 8 pkt. 4 ustawy wdrożeniowej katalogu partnerów na każdym etapie prac i wdrażania dokumentu; – czy zawarto informacje dotyczące przeprowadzenia konsultacji społecznych dla projektu GPR) 		
14.	Czy GPR wskazuje funkcję Komitetu Rewitalizacji w procesie rewitalizacji oraz procedurę jego powołania - GPR wskazuje uchwałę rady gminy, w której określono zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji. W przypadku gdy Komitet Rewitalizacji został powołany przed uchwaleniem GPR, czy określa niezbędne zmiany w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji?		
15.	Czy w GPR przedstawiono informacje dotyczące przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ)?		
16.	Czy w GPR przedstawiono system wdrażania oraz opis struktury zarządzania realizacją programu wraz z kosztami zarządzania oraz harmonogramem realizacji programu?		
17.	Czy GPR zawiera opis systemu monitorowania i oceny programu?		
18.	Czy GPR określa niezbędne zmiany w uchwałach rady gminy z zakresu mieszkaniowego zasobu gminy związane z realizacją programu?		
19.	Czy GPR wskazuje, czy na obszarze rewitalizacji zostanie utworzona Specjalna Strefa Rewitalizacji?		

20.	Czy GPR zawiera wskazanie realizacji programu w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego?		
21.	Czy GPR zawiera załącznik graficzny, sporządzony na mapie, przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji? <i>[KOMENTARZ:] gmina zobowiązana jest dostarczyć formę cyfrową mapy obszarów: zdegradowanego i rewitalizacji stanowiącą załącznik do uchwały w sprawie wyznaczenia obszarów: zdegradowanego i rewitalizacji. Przez formę cyfrową należy rozumieć mapę w wersji wektorowej (np. format SHP, DXF) posiadającą reprezentację geometryczną określoną w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych (np. układ PL-1992 lub PL-2000)</i>		
22.	Czy zachowano kompleksowość programu rewitalizacji?		
23.	Czy zachowano zasadę koncentracji programu rewitalizacji?		
24.	Czy zachowano komplementarność projektów rewitalizacyjnych i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych?		
25.	Czy przedstawiono zasady partnerstwa i partycypacji społecznej?		

Część 2 oceny – opinia dot. spełnienia funkcji IIT oraz w zakresie możliwości finansowania strategii IIT w ramach FEW

LP	Kryterium	TAK	NIE
1	Spełnienie wymogów art. 29 rozporządzenia ogólnego - Czy w przedłożonym dokumencie ujęte zostały informacje nt.:	a) obszaru geograficznego, którego dotyczy GPR?	
		b) analizy potrzeb rozwojowych i potencjału gminy, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych?	
		c) udziału interesariuszy rewitalizacji w przygotowaniu i realizacji strategii, o którym mowa w art. 8 rozporządzenia ogólnego? (jego opis)	
		Czy przedłożony dokument zawiera wykaz operacji, które mają być wspierane?	
2	Spełnienie wymogów Umowy Partnerstwa i ustawy wdrożeniowej - Czy GPR określa:	a) syntezę diagnozy obszaru rewitalizacji wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych?	
		b) cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu?	
		c) listę projektów realizujących powyższe cele, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami?	
		d) opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych	

		podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie?		
3	Czy projekty wskazane w GPR są wstępnie możliwe do sfinansowania w ramach FEW?			
	<p><i>[KOMENTARZ:] weryfikacja GPR względem wpisu na Wykaz GPR (oraz jednocześnie względem spełniania założeń IIT i kierunkowego wpisywania się projektów w możliwość finansowania z FEW) nie jest tożsamą z właściwą oceną poszczególnych wniosków o dofinansowanie projektów, dokonywaną na etapie oceny projektów po właściwym naborze wniosków w ramach FEW.</i></p>			

